

Analisis Dari Sudut Maqasid Syariah Mengenai Sistem Cukai Barangan dan Perkhidmatan

Analysis From the Perspective of Maqasid Syariah on the Goods and Services Tax System

Nur Hidayah Abd Latiff^a, Taquiuddin Mohamad^{a*}, Munawwar Rizki^b

^a*Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, 50603 Kuala Lumpur*

^b*Universitas Islam Negeri Ar-Raniry, Banda Aceh Indonesia*

**Corresponding author: m.taquiuddin@um.edu.my*

Article history

Received: 2018-08-03 Received in revised form: 2020-10-12 Accepted: 2020-10-15 Published online: 2021-02-28

Abstract

Malaysia has introduced the goods and services tax (GST) effective 1st April 2020 at a rate of six percent. The introduction of the GST tax is one of the actions taken by the government to restructure the country's financial system to find new sources of revenue and streamline the method of tax collection. This study examined the implementation of the goods and services tax (GST), which came into effect on 1st April 2015, fixed at six per cent (6%). However, the implementation of GST has caused mixed responses from various quarters among politicians, academics and particularly the masses. As a result of protests and the change of government, this tax has been abolished. Even so, it is interesting to examine this tax system. Thus, this study analyzes the effects of implementation of GST within the Islamic taxation framework from the perspective of *maqasid al-Shari'ah*, namely, *maslahah* and *mafsadah* of GST to households, organizations and the government. The results of the study showed the importance of GST being implemented to keep the state revenue stable while the issues of GST non-compliance would cause economic instability that could lead to a huge *mafsadah* to the welfare of the masses. The government also must be committed in its compliance with the parametric conditions of *shari'ah* stipulated by the Conference of the Fatwa Committee National Council, so that, the objectives of the implementation of the GST remain in tandem with the demands of *maqasid al-Shari'ah*.

Keywords: Good and Services Taxes (GST), Maqasid Syariah & Malaysia

Abstrak

Malaysia pernah memperkenalkan cukai barangan dan perkhidmatan (GST) berkuatkuasa 1hb April 2020 dengan kadar enam peratus. Pengenalan cukai GST ini adalah antara tindakan yang dilaksanakan kerajaan bagi menyusun semula sistem kewangan negara untuk mencari sumber hasil baru dan memperkemas kaedah kutipan cukai. Selain itu, langkah ini juga sebagai usaha kerajaan ketika itu bagi membanteras rasuah, membasmi pembaziran serta mewujudkan proses pemerolehan yang telus. Kajian ini merupakan penelitian terhadap pelaksanaan cukai barangan dan perkhidmatan (GST) di Malaysia yang telah dilaksanakan di Malaysia pada 1hb April 2015 dengan kadar enam peratus. Bagaimanapun, pelaksanaan GST telah menimbulkan pelbagai respon daripada pelbagai pihak sama ada ahli politik, ahli akademik dan golongan marhaen terutamanya. Hasil daripada bantahan ramai dan pertukaran tampuk pemerintahan negara, cukai ini telah dimansuhkan. Walaupun begitu, adalah menarik untuk meneliti sistem percukaian ini. Justeru, kajian ini menganalisis kesan perlaksanaan GST dalam kerangka percukaian Islam daripada perspektif Maqasid Syariah iaitu *maslahah* dan *mafsadah* GST kepada sektor isi rumah, firma dan kerajaan. Hasil kajian ini mendapati pelaksanaan GST penting untuk menstabilkan pendapatan Negara dan isu ketidakpatuhan GST menyebabkan ketidakstabilan kepada ekonomi yang membawa mafsadah yang besar kepada kesejahteraan rakyat. Pihak kerajaan juga perlu komited mematuhi syarat parameter syarak yang ditetapkan oleh Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan supaya tujuan pelaksanaan GST tetap selari dengan tuntutan Maqasid Syariah.

Kata kunci: Cukai Barangan dan Perkhidmatan (GST), Maqasid Syariah & Malaysia

1.0 PENDAHULUAN

Sistem percukaian bukan sesuatu yang asing dalam sistem pemerintahan dan telah diaplikasi sejak zaman berzaman khususnya di Zaman Empayar Greek, Parsi, China dan Rom sehingga zaman kegemilangan pemerintahan Islam Hasil cukai sangat signifikan dalam menentukan hala tuju ekonomi dan sosial sesebuah negara meskipun kaedah pelaksanaannya berbeza (Yusof 1994). Di Malaysia, hasil cukai merupakan sumber pendapatan utama negara untuk menampung kos perbelanjaan pengurusan dan pembangunan seterusnya memastikan pertumbuhan ekonomi negara terus mapan dan berkembang kukuh. Di samping itu, terdapat pelbagai pandangan ulama dan cendekiawan berkaitan isu hukum pelaksanaan cukai oleh pemerintah sebagai sumber pendapatan negara mengikut kehendak Maqasid Syariah.

Pelaksanaan GST ini adalah sebagai langkah reformasi kaedah kutipan sedia ada dengan matlamat untuk menghapuskan kelemahan sistem cukai semasa di Malaysia selain untuk menjadikan sistem pengurusan cukai di Malaysia lebih efisien dan cekap bagi mengelakkan penyelewengan dan ketidakadilan yang memberi impak negatif kepada ekonomi negara serta kepada kebajikan rakyat. Namun, terdapat beberapa isu dan persoalan yang timbul apabila kerajaan memperkenalkan sistem percukaian baru ini. Antara isu yang sering diutarakan adalah mengenai kesesuaian sistem cukai GST yang dilihat memberi implikasi negatif terhadap bebanan kos sara hidup rakyat.

Namun, Dr Yeah Kim Leng Ketua Pakar Ekonomi RAM Holdings Bhd melihat pelaksanaan GST mampu menjanjikan keuntungan kepada negara dan rakyat untuk jangka masa panjang menerusi penambahbaikan ke atas kutipan hasil cukai dari sebahagian besar golongan yang terlepas atau sengaja melepaskan diri daripada membayar cukai (Jabatan Penerangan Malaysia, 2010). Manakala, sebahagian yang lain seperti Penganalisis Sosioekonomi dan Alam Sekitar (SERI), Dr Michael Lim Mah Hui melihat kelemahan GST hanya akan menyebabkan keadaan inflasi semakin sukar dikawal. Akhirnya, menyumbang kepada kenaikan harga majoriti barangan yang memberi kesan negatif kepada hampir semua kelas pendapatan rakyat khususnya yang berpendapatan sederhana dan rendah. Tambahan pula, harga barang yang meningkat menyebabkan kuasa beli dan nilai matawang menjadi turun (The Malaysian Insider, 2013).

Selain itu, pelaksanaan sistem percukaian baru ini dilihat lebih membelakangkan prinsip keadilan dalam percukaian kepada pihak yang tidak diwajibkan membayar cukai terutamanya kepada pengguna yang ingin menikmati kadar cukai yang rendah (Awang 2012). Pada masa yang sama, keadaan ini akan memberi tekanan kepada kerajaan untuk merapatkan jurang defisit perbelanjaan dan meningkatkan pendapatan negara. Jadi, pelaksanaan bentuk cukai ini yang berasaskan konsep nilai ditambah merupakan kaedah kerajaan untuk menyelesaikan masalah dan mentransformasikan sistem percukaian di Malaysia. Hal ini perlu diteliti dengan melihat kesesuaian keadaan ekonomi negara dan keupayaan rakyat untuk membayarnya dalam menjayakan pelaksanaan GST seiring Maqasid Syariah.

Dalam konteks Islam, tidak ada sebarang tegahan mengenai amalan kutipan cukai selagi mana aktiviti ini menepati kaedah yang ditetapkan oleh Syariat dan pada masa sama mampu mencapai tujuan Syariah iaitu untuk mencapai *maslahah* (kebaikan) dan menolak mafsadah (keburukan). Keharusan yang diberikan ini atas justifikasi bahawa setiap hasil kutipan cukai adalah untuk menampung segala keperluan perbelanjaan negara malah disalurkan semula kepada rakyat melalui penyediaan keperluan kehidupan dan kemudahan infrastruktur negara (Ahmad 2000). Malah, Islam menjelaskan konsep percukaian adalah untuk memelihara kebajikan bersama iaitu dengan cara

golongan yang kaya membantu golongan yang kesempitan dalam meneruskan kehidupan(Ahmad 2005).

Jelas, individu yang dikehendaki membayar cukai adalah golongan yang berkemampuan dan tidak boleh membebankan mereka dengan menetapkan kadar cukai di luar kemampuan mereka. Keberkesanan pelaksanaan cukai adalah bergantung kepada kebijaksanaan pemerintah dalam menguruskan sumber pendapatan negara untuk menampung kos perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan negara seiring dengan objektif ekonomi negara berdasarkan Maqasid Syariah menuju *al-falah* di dunia dan di akhirat(Rajab 2009).

2.0 CUKAI BARANGAN DAN PERKHIDMATAN (GST)

Cukai barangan dan perkhidmatan atau dalam bahasa Inggeris disebut sebagai “*Goods and Services Tax (GST)*” juga dikenali dengan cukai nilai tambah (*Value Added Tax, VAT*) adalah cukai tidak langsung yang dikenakan ke atas sesuatu penggunaan domestik barangan dan perkhidmatan kecuali produk yang telah ditetapkan pada kadar sifar dan dikecualikan(Persatuan Akauntan Percukaian Malaysia 2012). Cukai penggunaan ini dikenakan ke atas setiap peringkat pengeluaran iaitu dari pengeluar sehingga pengguna terakhir dan jumlah yang dibayar kepada kerajaan berdasarkan nilai tambah barang atau perkhidmatan di setiap peringkat rantaian pengedaran. Nilai tambah adalah nilai pengeluar atau penjual tambah kepada bahan mentah atau pembelian sebelum menjual produk atau perkhidmatan baru atau yang telah diperbaiki. Kos pembayaran cukai bukan menjadi bebanan kepada pengeluar atau kepada setiap peringkat pengeluaran yang lain tetapi beban kadar cukai sebenarnya ditanggung oleh pengguna terakhir(1994).

GST daripada perspektif pembeli adalah cukai ke atas harga belian dan dari sudut penjual pula adalah bayaran nilai tambah ke atas produk, bahan ataupun perkhidmatan. Namun dengan menggunakan mekanisme penolakan kredit cukai ke atas output perniagaan membolehkan peniaga menuntut kembali cukai input untuk mengurangkan bebanan menguruskan aktiviti perniagaan. GST yang dikenakan ke atas output perniagaan seperti jualan produk yang dikilangkan akan ditolak daripada GST yang dibayar ke atas barang atau perkhidmatan yang diperolehi sebagai input seperti bahan mentah yang digunakan dalam perniagaan. GST yang dikenakan ke atas output dikenali sebagai cukai output dan GST yang dikenakan ke atas perolehan dipanggil cukai input(2010b).

Bentuk cukai GST atau VAT sebenarnya pertama kali dicadangkan oleh Wilhelm Von Siemens kepada ekonomi negara Jerman pada tahun 1919 bagi menambah baik cukai perolehan ketika itu. Kemudian, pada tahun 1921, Thomas S. Adams pernah mencadangkan kepada kerajaan Amerika Syarikat supaya memberikan kredit atau bayaran balik ke atas cukai yang dibayar oleh peniaga-peniaga ketika itu melalui pelaksanaan VAT. Namun cadangan beliau tidak diterima. Pada tahun 1949, Shoup Mission juga mencadangkan perkara yang sama kepada negara Jepun sebagai langkah pembinaan semula ekonomi negara tetapi ditolak. Akhirnya, pada tahun 1954, bentuk cukai ini dicadangkan semula perlaksanaannya dan telah direalisasikan buat pertama pada kali di Perancis(1990).

GST atau VAT yang diperkenalkan oleh Maurice Laure adalah untuk menggantikan sistem percukaian Perancis ketika itu yang bergantung kepada cukai yang tidak menentu berasaskan jualan bagi menyeimbangkan dengan sistem cukai pendapatan yang tidak begitu berkesan(Nakhchian 2013). Pada tahun 60an, pelaksanaan bentuk cukai ini mula diikuti oleh negara-negara lain seperti Ivory Coast pada tahun 1960, diikuti oleh Senegal pada tahun 1961 dan 1967 oleh Brazil dan Denmark. Pelaksanaan cukai GST/VAT menjadi standard untuk menangani permasalahan yang

terdapat dalam cukai jualan dan mula diperluaskan ke negara-negara Kesatuan Eropah (Komuniti Ekonomi Eropah). Pada tahun 1968, proses GST atau VAT mula dilaksanakan pada peringkat peruncit dan menarik minat Jerman untuk melaksanakannya pada tahun tersebut. Kemudian diikuti oleh negara Netherlands dan Sweden pada tahun 1969 dan negara Luxembourg pada tahun 1970. Seterusnya, negara Belgium pada tahun 1971, Ireland pada tahun 1972 dan pada tahun 1973 diikuti oleh tiga buah negara melaksanakan VAT iaitu Itali, United Kingdom dan Austria. Kini lebih 160 negara di seluruh dunia melaksanakan sistem percukaian GST atau VAT sebagai sistem percukaian yang menjadi salah satu penyumbang terbesar kepada pendapatan negara selain berupaya menjadi pengganti kehilangan pendapatan akibat daripada peralaksanaan Liberalisasi Perdagangan(2016a).

Peralaksanaan mekanisme percukaian GST atau VAT ini sebenarnya dibahagikan kepada tiga kategori kadar yang berbeza(2016c). Penjelasan terperinci berkaitan pembahagian kadar percukaian GST atau VAT ini adalah seperti berikut:

- i. GST kadar sifar (0%): Perniagaan layak untuk menuntut kredit cukai input dalam memperolehi bekalan ini dan mengenakan GST dengan kadar sifar kepada pengguna. Contoh barangan dalam kategori ini adalah seperti beras, gula dan tepung.
- ii. GST yang dikecualikan: Konsep pelaksanaan GST yang dikecualikan adalah pembekalan tanpa cukai yang tidak tertakluk kepada GST. Perniagaan tidak layak untuk menuntut semula kredit cukai input dalam memperolehi bekalan ini dan tidak boleh menggunakan cukai output kepada pengguna. Contoh barangan dalam kategori ini adalah seperti bekalan air, elektrik, pendidikan dan kesihatan(2013a).
- iii. GST berkadar Standard (6%): Konsep GST kadar standard adalah barang dan perkhidmatan yang dikenakan GST pada kadar standard iaitu 6%. Kadar GST ini akan dipungut oleh perniagaan dan dibayar kepada kerajaan. Mereka juga boleh menuntut kembali kredit pada input mereka dan jika cukai input mereka adalah lebih besar daripada cukai output, mereka boleh menuntut semula perbezaan tersebut. daripada cukai output, mereka boleh menuntut semula perbezaan tersebut(2013a).

2.1 Pengenalan GST di Malaysia

Perbincangan tentang pelaksanaan cukai barangan dan perkhidmatan (GST) di Malaysia telah dicadangkan ketika pembentangan Bajet 2005 yang menetapkan pelaksanaannya pada 1hb Januari 2007(2004). Namun, pelaksanaan GST pada tahun 2007 telah ditangguhkan oleh kerajaan kerana memberi ruang dan masa kepada para peniaga untuk membuat perubahan kepada sistem pengkomputeran dan penyediaan penyediaan latihan kepada kakitangan masing-masing. Pada 16hb Disember 2009, sekali lagi Rang Undang-undang GST dibentangkan di Parlimen untuk Bacaan Pertama dan Bacaan Kedua telah ditangguhkan bagi mengambil kira pandangan dan penerimaan daripada pihak rakyat(2014c)..

Pembentangan bajet 2014 menyaksikan sekali lagi pengumuman semula pelaksanaan cukai GST di oleh Perdana Menteri kelima Malaysia ketika itu iaitu YAB Dato' Sri Najib Tun Razak pada 25 Oktober 2013 dan ditetapkan tarikh pelaksanaannya pada 1hb April 2015. Pengumuman ini sekali lagi mendapat pelbagai reaksi daripada setiap lapisan rakyat dan pihak kerajaan terus berusaha untuk menjelaskan konsep dan tujuan pelaksanaan GST sebagai salah satu daripada cukai tidak langsung serta berasaskan konsep kepenggunaan yang perlu dibayar ketika berbelanja ke atas barangan atau perkhidmatan. Di samping itu, langkah bagi memastikan pelaksanaan GST berjaya dilaksanakan, kerajaan telah menubuhkan Jawatankuasa Pemantauan GST yang dipengerusikan

oleh Menteri Kewangan Kedua dengan dianggotai oleh agensi kerajaan, wakil industri dan NGO(2014e).

2.2 Model Pelaksanaan GST di Malaysia

Perlaksanaan GST oleh Malaysia adalah untuk membuat penyusunan semula struktur percukaian yang sebelum ini terlalu bergantung kepada hasil cukai pendapatan di samping memperbaiki kelemahan yang wujud di dalam sistem percukaian sedia ada iaitu Cukai Jualan dan Perkhidmatan (*Sales and Services Tax, SST*). Kerajaan Malaysia juga telah memansuhkan cukai SST yang kadar permulaannya adalah 4% yang merupakan kadar cukai terendah berbanding kadar cukai jualan sebanyak 5% dan 10% serta kadar cukai perkhidmatan sebanyak 6%. Penetapan kadar GST iaitu sebanyak 6% yang merupakan kadar lebih rendah berbanding negara ASEAN lain ketika itu seperti dalam Jadual 1 di bawah:

Jadual 1 Kadar GST/VAT di Negara ASEAN

Bil	Negara	Tahun bermula	Kadar GST pada awal Pelaksanaan (%)	Kadar GST Sekarang (%)
1	Indonesia	1984	10	10
2	Thailand	1992	7	7
3	Singapura	1993	3	7
4	Filipina	1998	10	12
5	Kemboja	1999	10	10
6	Vietnam	1999	10	10
7	Laos	2009	10	10
8	Malaysia	2015	6	6

Sumber: Jabatan Kastam Diraja Malaysia (2016).

Menurut mekanisme GST, barangan dan perkhidmatan yang berkadar sifar dibenarkan para peniaga menuntut kembali GST yang dikenakan ke atas input perniagaan tetapi barangan dan perkhidmatan yang dikecualikan daripada GST tidak dibenarkan. Kadar standard, 6% ke atas setiap harga barangan dan perkhidmatan yang ditakrifkan sebagai “pembekalan”. Namun, pembekalan barangan asas keperluan isi rumah seperti beras, gula dan tepung diletakkan dalam kategori kadar sifar dan kategori dikecualikan GST adalah seperti bekalan air, elektrik, pendidikan dan kesihatan. Penjelasan yang lebih terperinci berkaitan pembahagian cara pelaksanaan GST mengikut kadar adalah seperti berikut:

i. GST Kadar Sifar (0%)

Perniagaan layak untuk menuntut kredit cukai input dalam memperolehi bekalan ini dan mengenakan GST dengan kadar sifar kepada pengguna. Pengiraan GST di semua peringkat rantaian untuk pembekalan berkadar sifar adalah seperti dalam Jadual 2 di bawah::

Jadual 2 Rantaian Pengiraan GST Kadar Sifar (0%)

Tingkat Pembekalan	Harga Jualan (termasuk GST 6%)	Bayaran kepada Kerajaan
Pemborong	Harga Jualan RM100.00 GST RM0.00 Jumlah Harga Jualan RM100.00	GST dipungut RM0.00 Tolak: GST dibayar RM0.00 GST dibayar RM0.00
Peruncit	Harga Jualan RM125.00 GST RM0.00 Jumlah Harga Jualan RM125.00	GST dipungut RM0.00 Tolak: GST dibayar RM0.00 GST dibayar RM0.00

Sumber: Jabatan Kastam Diraja Malaysia, (2016).

ii. GST Yang Dikecualikan

Konsep pelaksanaan GST yang dikecualikan adalah pembekalan tanpa cukai yang tidak tertakluk kepada GST. Perniagaan tidak layak untuk menuntut semula kredit cukai input dan tidak boleh menggunakan cukai output kepada pengguna. Pengiraan GST pada pembekalan yang dikecualikan boleh dilihat dalam Jadual 3 berikut::

Jadual 3 Rantaian Pengiraan GST yang Dikecualikan

Tingkat Pembekalan	Harga Jualan (termasuk GST 6%)	Bayaran kepada Kerajaan
Pembekal bahan mentah	Harga Jualan RM50.00 GST 3.00 Jumlah Harga Jualan RM53.00	GST dipungut RM3.00 Tolak: GST dibayar RM0.00 GST dibayar RM3.00
Pengilang	Harga Jualan RM100.00 GST 6.00 Jumlah Harga Jualan RM106.00	GST dipungut RM6.00 Tolak: GST dibayar RM3.00 GST dibayar RM3.00
Penyediaan Perkhidmatan	Harga Jualan RM129.00 GST 0.00 Jumlah Harga Jualan RM129.00	GST dipungut RM0.00 Tolak: GST dibayar RM0.00 GST dibayar RM0.00

Sumber: Jabatan Kastam Diraja Malaysia (2016)

Berdasarkan pembentangan Bajet 2014 dan Bajet 2015 yang dibentangkan oleh Perdana Menteri dan Menteri Kewangan ketika itu iaitu YAB Dato' Sri Mohd Najib Tun Haji Abdul Razak, terdapat sebanyak 532 daripada 944 barangan dan perkhidmatan terdapat dalam bakul barangan (*basket of goods*) yang menyebabkan Indeks Harga Pengguna mengalami penurunan harga selepas pelaksanaan GST(2014a).

iii. GST Berkadar Standard (6%)

Konsep GST kadar standard adalah barang dan perkhidmatan yang dikenakan GST pada kadar standard iaitu 6%. Kadar GST ini akan dipunggut oleh perniagaan dan dibayar kepada kerajaan. Mereka juga boleh menuntut kembali kredit pada input mereka dan jika cukai input mereka adalah lebih besar daripada cukai output, mereka boleh menuntut semula perbezaan tersebut. Pengiraan GST di semua tingkat rantaian untuk pembekalan berkadar standard ini adalah seperti yang terpapar dalam Jadual 4 di bawah:

Jadual 4 Rantaian Pengiraan GST Kadar Standard (6%)

Tingkat Pembekalan	Harga Jualan (termasuk GST 6%)		Bayaran kepada Kerajaan	
Pembekal Bahan Mentah	Harga Jualan	RM50.00	GST Dipunggut	RM3.00
	GST	RM 3.00	Tolak GST Dibayar	RM0.00
	Jumlah Harga Jualan	RM53.00	GST Dibayar	RM3.00
Pengilang	Harga Jualan	RM100.00	GST Dipunggut	RM6.00
	GST	RM 6.00	Tolak: GST Dibayar	RM3.00
	Jumlah Harga Jualan	RM106.00	GST Dibayar	RM3.00
Pemborong	Harga Jualan	RM125.00	GST Dipunggut	RM7.50
	GST	RM 7.50	Tolak: GST Dibayar	RM6.00
	Jumlah Harga Jualan	RM132.50	GST Dibayar	RM1.50
Peruncit	Harga Jualan	RM156.00	GST Dipunggut	RM9.36
	GST	RM 9.36	Tolak: GST Dibayar	RM7.50
	Jumlah Harga Jualan	RM165.36	GST Dibayar	RM1.86

Sumber: Jabatan Kastam Diraja Malaysia (2016)

Contohnya, pengilang menjual barangan kepada pemborong dengan harga RM200 dan jika kadar standard GST adalah 6%, bermakna kos belian adalah RM 212 dengan nilai GST yang dikenakan sebanyak RM 12. Pemborong pula akan menjual kepada peruncit dengan harga RM 250 sekiranya meletakkan margin keuntungan sebanyak RM 50. Jika GST 6% dikenakan, sekali lagi nilai GST adalah sebanyak RM 15 menjadikan harga jualan oleh pemborong adalah RM 265. Jadi, GST yang dikenakan kepada pemborong sebanyak RM 12 boleh dituntut dan nilai bersih GST diperolehi oleh pemborong adalah RM 3. Senario ini menunjukkan nilai ditambah yang wujud semasa urus niaga antara pengilang dan pemborong adalah RM 50 dan dengan kadar GST sebanyak 6% menjadikan GST ke atas nilai ditambah adalah RM3. Oleh itu, kaedah ini dikenali sebagai cukai nilai ditambah iaitu jumlah GST yang dapat dikutip akan bersamaan dengan peratusan cukai ke atas nilai ditambah.

2.3 Senario Proses Pelaksanaan GST

Malaysia telah melaksanakan sistem percukaian GST pada 1hb April 2015 di bawah pengawasan Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan 2011. Pelbagai usaha melalui promosi dan program berkaitan GST untuk menambah kefahaman rakyat dilakukan melalui pelbagai platform melibatkan surat cetak, media sosial dan media elektronik yang lain. Kerajaan juga bersetuju untuk menaikkan kadar penggunaan elektrik yang tidak dikenakan GST daripada 200unit kepada 300unit pertama dan penjualan runcit minyak petrol RON95, diesel dan LPG diberikan pelepasan GST (Kementerian Kewangan Malaysia, 2014).

Selain itu, kerajaan juga melaksanakan beberapa Langkah penambahbaikan sistem percukaian GST yang bermula pada 1hb Januari 2016. Antara Langkah yang dilakukan adalah seperti berikut (Kementerian Kewangan Malaysia, 2015):

- i. Pengenaan GST pada kadar sifar ke atas jenis Ubat Terkawal di bawah senarai Racun Kumpulan A, B, C dan D di bawah Akta Racun 1952 dengan tambahan kepada 4 320 jenama ubat, ubat *Over the Counter* diperluaskan kepada 1105 jenama ubat dan ubat-ubatan yang diklasifikasikan sebagai peranti perubatan diperluaskan kepada 128 jenama. Peningkatan dua kali ganda dari 4215 kepada 8630 jenama ubat yang meliputi ubat bagi 30 jenis penyakit seperti ubat kanser, sakit jantung, kencing manis, darah tinggi dan hepatitis.
- ii. Pengenaan GST pada kadar sifar kepada barangan makanan pula adalah seperti berikut:
 - a. Susu bayi dan kanak-kanak yang berumur 0 sehingga 36 bulan yang berasaskan kacang soya dan susu organik.
 - b. Kacang dhal meliputi kekacang daripada kacang kuda, kacang hijau dan kacang putih.
 - c. Sayur-sayuran meliputi akar teratai dan sekuang air.
 - d. Rempah-ratus meliputi biji sawi.
 - e. Gula meliputi gula merah.
 - f. Produk mee meliputi mee kolok (kering).
- iii. Petani berskala kecil akan mendapat manfaat dari Skim Kadar Rata di bawah GST apabila *threshold* jualan tahunan diturunkan dari RM10000 kepada RM50000 dan mengenakan tambahan dua peratus ke atas nilai jualannya serta amaunnya boleh disimpan untuk menampung sebarang GST yang dibayar ke atas inputnya.
- iv. Syarikat-syarikat yang terlibat dalam aktiviti penyelenggaraan, pembaikan dan baik pulih di dalam industri aeroangkasa pula akan dibenarkan meyertai Skim Pedagang Diluluskan dan diberikan pelepasan GST ke atas barang yang diimport oleh entiti yang telah berdaftar GST dengan memenuhi kelayakan tertentu.
- v. Pelepasan GST diberikan ke atas pengimportan semula barangan yang telah dieksport secara sementara bagi tujuan promosi, penyelidikan atau pameran.
- vi. Pelepasan GST diberikan kepada pengimportan semula peralatan layak yang telah dieksport secara sementara bagi tujuan sewaan dan pajakan di luar negara. Peralatan yang layak adalah yang digunakan bagi industri hulu minyak dan gas seperti peralatan pelantar minyak dan platform terapung.
- vii. Pelepasan GST untuk perolehan bahan mengajar dan peralatan kepada penyedia latihan di bawah Akta Pembangunan Kemahiran Kebangsaan 2006 yang melibatkan taman asuhan kanak-kanak, prasekolah, sekolah rendah swasta, sekolah menengah swasta dan institusi pendidikan tinggi swasta.

Selain itu, pengguna telefon bimbit terutamanya dalam kalangan belia yang bergantung kepada perkhidmatan komunikasi prabayar turut mendapat kembali rebat bersamaan dengan amaun GST yang dibayar bermula pada 1hb Januari 2016 sehingga 31 Disember 2016 dan dikreditkan terus ke dalam perkhidmatan prabayar mereka(2015b).

Seterusnya, perniagaan di Malaysia yang diwakili oleh Gabungan Dewan Perniagaan dan Industri China Malaysia (ACCIM) bersetuju dan menerima bahawa hakikat pelaksanaan GST tidak dapat dielakkan (Bernama, 2014). Presiden ACCIM menyatakan pihak kerajaan perlu menyediakan jadual yang lebih jelas dalam memperkenalkan GST dan kadar GST pada peringkat permulaan adalah pada paras serendah mungkin yang tidak akan membebankan pengguna. Hasil kaji selidik beliau menunjukkan bahawa sebahagian perniagaan menyokong permulaan GST pada kadar yang

rendah dengan 55% responden memilih kadar GST yang tetap pada peringkat permulaan adalah pada kadar 3 peratus sahaja (Bernama, 2014). Di samping itu, ACCIM juga mengharapkan pihak kerajaan akan menurunkan kadar cukai pendapatan perseorangan dan kadar cukai korporat apabila melaksanakan sistem GST.

Selain itu, Dr Michael Lim Mah Hui iaitu Fellow Kanan Institusi Kajian Sosioekonomi dan Alam Sekitar (SERI) menyatakan bahawa pelaksanaan GST sebagai satu langkah yang tidak adil dan mencadangkan pihak kerajaan memperkenalkan semula duti harta pusaka, meningkatkan kadar cukai dalam kalangan golongan kaya dan meningkatkan keuntungan modal serta menggubal polisi yang lebih berkredibiliti untuk mengawal defisit perbelanjaan negara (2013b). Manakala, Ketua Pakar Ekonomi RAM Holding iaitu Dr Yeoh Kim Leng menyatakan bahawa lebih cepat dilaksanakan GST akan lebih mudah untuk masyarakat menyesuaikan diri sebagai langkah penambahbaikan hasil ekonomi dan peningkatan dalam pengurusan kewangan awam (2013b).

Di samping itu, pada tahun 2010, satu kajian berkaitan kesedaran rakyat dalam pelaksanaan GST menunjukkan majoriti responden tidak menyetujui cadangan kerajaan untuk melaksanakan GST yang terdiri daripada golongan yang memahami konsep pelaksanaan GST (2010a). Faktor responden yang tidak mempersetujui pelaksanaan GST adalah kerana berpandangan bahawa dengan pelaksanaan GST akan menyebabkan kenaikan harga barangan dan perkhidmatan pada masa akan datang. Isu pelaksanaan GST telah disusuli dengan beberapa kali demonstrasi protes bantah GST sebelum GST dilaksanakan pada 1hb April 2015. Perhimpunan ini turut melibatkan beberapa wakil NGO yang tidak bersetuju dengan GST dan mempersoalkan 106 soalan berkaitan GST yang diberikan kepada pihak kastam di pejabat Jabatan KDRM Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Contoh soalan yang diajukan adalah seperti isu penggunaan kad kredit yang dikenakan GST, pembelian rumah, pengecualian GST terhadap OKU dan strategi kerajaan bagi memastikan harga barangan berpatutan (Ramli 2015).

Selain itu, terdapat dua isu utama yang hangat diperkatakan selepas pelaksanaan GST kerana kenaikan harga barangan dan perkhidmatan yang menggambarkan bebanan kos perbelanjaan terutamanya kepada isi rumah dan firma semakin meningkat iaitu:

Jadual 5 Perubahan nilai Ringgit Malaysia kepada 1USD pada tahun 2015 (2015d)

Bulan	Jan	Feb	Mac	Apr	Mei	Jun	Julai	Ogos	Sept	Okt	Nov
RM	3.58	3.60	3.68	3.63	3.60	3.74	3.80	4.05	4.31	4.25	4.35

Jadual 6 Perubahan harga minyak mentah pada tahun 2015 (2015c)

Bulan	Jan	Feb	Mac-Mei	Jun	Julai-Ogos	Sept	Okt-Nov	Dis
RON95 (RM/seliter)	1.91	1.70	1.95	2.05	2.15	1.95	2.05	1.95
RON97 (RM/seliter)	2.11	2.00	2.25	2.35	2.55	2.35	2.45	2.45
Diesel (RM/seliter)	1.93	1.70	1.95	2.05	2.05	1.80	1.90	1.90

Merujuk Jadual 4 berkaitan ketidakstabilan nilai Ringgit Malaysia dan Jadual 5 berkaitan harga minyak mentah pada tahun pertama pelaksanaan GST, terbukti kedua-dua petunjuk ini mempengaruhi keadaan ekonomi isi rumah dalam menguruskan perbelanjaan mereka. Malah, ketidakstabilan nilai ringgit Malaysia yang menunjukkan trend penurunan secara tidak langsung mempengaruhi import Malaysia terutamanya melibatkan urusan niaga melibatkan ekonomi negara maju apabila nilai ringgit Malaysia mengalami. Oleh itu, fenomena ini telah mempengaruhi penerimaan rakyat dalam pelaksanaan GST yang telah dilaksanakan pada 1hb April 2015.

3.0 MAQASID SYARIAH

Maqasid daripada sudut bahasa adalah jamak kepada perkataan *maqSad* yang bermaksud menuju, arah, berjalan lurus atau memecahkan. Asal perkataan *maqSad* adalah dari perkataan *قصد* yang bererti tongkat yang boleh membantu manusia berjalan (Abadi 1997). Syariah pula berasal dari perkataan *شرع* yang bermaksud sumber air yang tidak pernah putus dan terus mengalir (Abidin 1984). Secara umumnya, definisi Maqasid Syariah tidak diberikan takrifan tertentu tetapi hanya dibincangkan dari sudut hasil dan tujuannya sahaja. *Maqasid* merupakan hikmah yang dititikberatkan dalam semua atau sebahagian besar perundangan Islam. Ianya tidak hanya dikhususkan kepada hukum-hukum tertentu sahaja (Ashur t.t).

Justeru, maqasid Syariah merupakan matlamat daripada pensyariaan atau rahsia-rahsia pensyariaan yang ditentukan oleh Allah SWT di dalam setiap hukum-hukumnya. Matlamat tersebut ialah mencapai kemaslahatan dan menolak kemudaratan kepada manusia di dunia dan akhirat yang dinilai mengikut kepentingan lima perkara asas iaitu agama, nyawa, akal, keturunan dan harta (al-Fasi 1991). Pencapaian *maslahab* dan penolakan mafsadah perlu dihuraikan bersama dalam konteks Maqasid Syariah kerana jika dilihat secara berasingan akan disandarkan kepada ilmu usul fiqh yang dikenali sebagai *maslahab mursalah*, *sad al-Zarāʿi* dan *ʿurf* (Ahmad 2004).

Asas kewujudan konsep Maqasid Syariah adalah dengan penjelasan prinsip pencapaian *maslahab* dan penolakan *mafsadah* (keburukan). Takrifan *maslahab* dari sudut bahasa berasal daripada perkataan Arab *صلاح* yang bermaksud sesuatu yang baik, bermanfaat, elok, boleh menghilangkan keburukan, hilangnya kerosakan, sesuatu yang berguna dan munasabah (Ahmad 2004). *Maslahab* merupakan kata nama terbitan mim (masadar mim) yang membawa erti kebaikan dan perkataan *al-Masalih* ialah kebaikan-kebaikan iaitu kebaikan yang lahir daripada tindakan tertentu dengan cara mendapatkan kebaikan atau menolak kemudaratan (al-Badawi 2000). *Maslahab* juga dihuraikan sebagai perkara yang boleh memberikan manfaat secara berterusan kepada diri dan masyarakat.

Maslahab juga telah diserap dalam bahasa Melayu yang bermaksud menyatakan tentang sesuatu yang berfaedah, berguna atau usaha yang mendatangkan faedah kepada semua. Seterusnya, takrifan *maslahab* dari segi istilah cendekiawan mengikut tafsiran masing-masing adalah seperti berikut:

- i. al-Ghazali: *Maslahab* sebagai sesuatu pernyataan mencapai manfaat dan menolak kemudaratan untuk menjaga matlamat syarak yang lima iaitu agama, jiwa, akal, keturunan dan harta sama ada dengan cara menghasilkan kebaikan atau menghindarkan kemudaratan demi mencapai kesejahteraan di dunia dan akhirat (al-Ghazali, tt).
- ii. Muhammad Salam Madkur: *Maslahab* adalah mendapatkan kebaikan dan menolak kemudaratan dengan tujuan memelihara syarak.

- iii. al-Khawarizmi: Masalahah adalah sebagai pemeliharaan matlamat syarak dengan menolak kemudaratan kepada manusia dan secara tidak langsung memberikan kebaikan kepada manusia.
- iv. ^cAbd al-Karim Zaydan: Masalahah adalah mendapatkan manfaat dan menolak kemudharatan dengan cara mengutamakan menolak kemudaratan dan kemudian mendapatkan manfaat (Zaydan 1997).
- v. al-Amidi: Masalahah adalah merujuk kepada kepentingan manusia sama ada sesuatu itu mendatangkan kebaikan atau keburukan tanpa mengikut syarak kerana Allah SWT tidak mempunyai kepentingan dalam kedua-duanya.

Seterusnya, *mafsadah* pula adalah perkara yang bertentangan dengan Maqasid Syariah dengan menghapuskan kepentingan yang lima dan menghasilkan kerosakan sama ada sebahagian atau keseluruhan kepada kehidupan manusia di dunia atau di akhirat. Justeru, masalahah adalah sesuatu perkara berdasarkan matlamat syarak dengan pemeliharaan kepentingan yang lima iaitu agama, jiwa, akal, keturunan dan harta untuk menghasilkan kebaikan dan menghindarkan keburukan kepada manusia dan jika sebaliknya berlaku ditakrifkan sebagai mafsadah.

3.1 Klasifikasi Masalahah Menurut Dimensi Maqasid Syariah

Ilmu Maqasid Syariah adalah antara instrumen utama yang diaplikasi oleh para fuqaha dalam melaksanakan ijtihad. Keseluruhannya, syariat yang ditetapkan kepada manusia bertujuan untuk memelihara serta memastikan kesejahteraan kehidupan dunia dan akhirat daripada sebarang bentuk kezaliman dan kesilapan. Pembahagian masalahah daripada perspektif Maqasid Syariah terbahagi kepada tiga mengikut pecahan masing-masing iaitu:

3.1.1 Masalahah dari Sudut Kekuatan dan Keutamaan

Maqasid Syariah daripada pecahan ini terbahagi kepada tiga iaitu *maqasid daruriyyat*, *maqasid hajjiyyat*, dan *maqasid tahsiniyyat*. *Maqasid daruriyyat* adalah keperluan asas dalam meneruskan kehidupan setiap manusia. Jika, tanpa keperluan ini akan mewujudkan kemudaratan dalam kehidupan, kekecohan dalam masyarakat dan akan di akhirat dalam kerugian dengan mendapat azab. *Maqasid daruriyyat* telah ditetapkan kepada lima peringkat keperluan iaitu agama, nyawa, akal, keturunan dan harta. Contohnya, disyariatkan pengharaman memakan harta secara batil sesama manusia seperti mencuri, rasuah dan memeras ugut. Jika, berlaku kesalahan ini akan menerima hukuman hudud atau pampasan ganti rugi ke atas kehilangan harta orang lain.

Maqasid al-hajjiyyat pula ialah suatu keperluan dalam menghilangkan kesempitan kerana tanpanya kemungkinan membawa kepada kesusahan dan *mashaqqab*. Namun, keperluan ini tidak sampai ke peringkat darurat yang menyebabkan *fasad* atau kebinasaan, tetapi akan berlaku kepincangan kehidupan dan hilang sebahagian daripada keperluan sehingga membawa kesusahan dan tidak selesai dalam urusan. Contohnya, solat jamak *qasar* untuk musafir dan diharuskan menggunakan kaedah jual beli, sewaan, gadaian dalam menguruskan perniagaan.

Terakhir, *maqasid tahsiniyyat* adalah untuk melengkapkan kehidupan manusia dan memberi keselesaan iaitu berkaitan dengan kemuliaan akhlak. Kehidupan manusia tidak terjejas tanpanya tetapi akan membawa kepada pertentangan dengan kehendak maruah, akhlak yang mulia dan kesejahteraan hidup. Contohnya, pensyariatan menutup aurat, dilarang bertunang di atas tunangan orang lain dan dilarang proses jual beli yang yakin wujud perkara haram seperti penipuan, penyelewengan dan najis.

3.1.2 *Maslahah dari Sudut Pertimbangan Syarak*

Dari sudut pertimbangan Syarak, *maslahah* juga terbahagi kepada tiga. Pertama, *Maslahah Mu'tabarab* yang diterima oleh syarak dengan sokongan melalui al-Quran, al-Hadith, ijma' dan qiyas dalam bentuk perintah atau larangan untuk memelihara lima perkara asas iaitu agama, jiwa, akal, keturunan dan harta (Zaiydan 1996). Contohnya, syarak mensyariatkan kepentingan jihad demi memelihara *maslahah* agama dan mensyariatkan *qisas* demi memelihara nyawa.

Kedua, *Maslahah Mulghab*. Bentuk *maslahah* ini tidak diterima oleh syarak dan tidak boleh digunakan sebagai alasan penentuan sesuatu hukum walaupun pada pandangan manusia dapat memberi manfaat (Abu Ishaq al-Shatibi 1999). Contohnya, pendapat yang menyatakan bahawa bahagian anak lelaki dan perempuan adalah sama berasaskan keadilan tetapi ini bertentangan dengan dalil al-Quran menerusi surah al-Nisa' ayat 11 seperti berikut:

“Allah SWT perintahkan kamu mengenai (pembahagian harta pusaka untuk) anak-anak kamu, iaitu bahagian seorang anak lelaki menyamai bahagian dua orang anak perempuan” (al-Nisa', 4:11)

Ketiga ialah *maslahah mursalah*. *Maslahah* ini tidak berlainan dengan *maslahah mu'tabarab* yang mengandungi ketegasan dalam pensyariatannya dan berbeza dengan *maslahah mulghab* yang ditolak oleh Syarak. *Maslahah* ini tiada dalam nas sama ada menerima atau menolaknya dan wujud berkaitan perkara baru yang tidak ada dalam nas (al-Zuhayli 2001). Istilah *Maslahah Mursalah* berbeza mengikut pandangan pakar perundangan Islam seperti ulama mazhab Hanafi, Imam Malik, Ibn al-Qudamah dan Ibn al-Rusyd menamakannya sebagai *Istihsan* manakala mazhab Syafi'i, Imam al-Haramayn dan Ibn al-Sama'ani menamakannya sebagai *Istidlal*. Imam al-Ghazali pula menggunakan istilah *al-Istislah* dan Imam al-Zarkashter menamakannya sebagai *Istidlal Mursal*. Namun, perbezaan istilah ini tidak melibatkan perkara asas tetapi hanya merujuk kepada kelainan persepsi yang difahami oleh golongan tersebut (al-Hassan 1987). Para ulama sepakat bahawa *maslahah mursalah* adalah untuk menjaga tujuan syarak yang secara umumnya diperakui oleh nas dan logik akal mengikut kebijaksanaan pemerintah untuk kesejahteraan rakyat dalam menetapkan sesuatu peraturan atau akta (Ashur t.t). Contohnya, penguatkuasaan peraturan lalu lintas untuk menjaga nyawa pengguna jalan raya.

3.1.3 *Maslahah dari Sudut Kesyumulan Ruang Lingkup*

Dari sudut kesyumulan ruang lingkup, *maslahah* terbahagi kepada tiga. Pertama, *maqasid al-'ammah* adalah objektif Syariah yang bersifat umum dalam menjaga kehormatan seluruh manusia yang nilai daripada *al-daruriyyat al-khams* itu melibatkan usaha pemeliharaan agama, jiwa, akal, keturunan dan harta. Contohnya, pemeliharaan akidah Islam daripada terpesong dan menjaga al-Quran dan himpunan hadith daripada sebarang bentuk pemalsuan.

Kedua, *maqasid al-khassah* iaitu objektif Syariah yang memiliki hikmah yang lebih khusus kepada setiap insan yang berkaitan dengan ibadah, muamalat, munakahat dan jenayah (Abu Ishaq al-Shatibi 1999). Contohnya, hikmah pensyariatkan hak pusaka kepada waris, berpuasa di bulan Ramadhan, hak dalam jual beli dan fasakh perkahwinan kepada isteri yang kehilangan suami selepas gagal untuk mengesannya.

Ketiga, *maqasid al-juz'iyah* iaitu objektif Syariah yang dibincangkan disebalik penetapan hukum untuk sesuatu permasalahan seperti hukum *taklifi*, hukum *wad'i* dan hikmah atau rahsia di sebalik sesuatu hukuman. Contohnya, hikmah mas kawin diwajibkan dalam akad perkahwinan untuk mewujudkan perasaan cinta dan menambahkan kasih sayang antara suami isteri (al-Hassan, 1987).

3.2 Signifikan Maqasid Syariah Dalam Percukaian

Kebanyakan sarjana Islam membenarkan cukai sebagai sumber pendapatan negara adalah disebabkan hasil zakat tidak mencukupi untuk membantu masalah kewangan golongan fakir dan miskin. Namun, pelaksanaannya cukai tambahan kepada rakyat adalah dengan menepati beberapa prinsip iaitu (Monzer 1983):

- i. Perbelanjaan untuk menjamin taraf kehidupan yang wajar.
- ii. Menjamin dan meningkatkan nilai Islam.
- iii. Pengeluaran dan pembangunan yang dapat menjamin taraf kehidupan yang wajar.
- iv. Bantuan kepada mangsa bencana alam atau peperangan.
- v. Cukai yang tidak membebankan dan bersifat sementara dengan jelas dan adil.
- vi. Pengecualian cukai jika terbukti mempunyai tanggungan keluarga yang besar atau hutang yang perlu sentiasa dibayar iaitu diutamakan cukai ke atas golongan kaya dan berkemampuan.

4.0 ANALISIS PELAKSANAAN GST DI MALAYSIA DARI PERSPEKTIF MAQASID SYARIAH

Maslahah GST dari sudut kesyumuluan ruang lingkungannya adalah *maslahah al-ammah* kerana semua unit ekonomi di Malaysia terlibat dengan pelaksanaan GST dan menerima kesannya. Manakala, *maslahah* GST dari sudut kekuatan dan keutamaan yang terdiri daripada *maqasid al-daruriyyat*, *maqasid al-hajjiyyat* dan *maqasid al-tahsiniiyyat* sangat signifikan antara satu sama lain iaitu di antara isi rumah, firma dan kerajaan yang terdapat impak positif dan negatif. Penjelasan tentang *maslahah* dan *mafsadah* pelaksanaan GST kepada unit-unit ekonomi di Malaysia iaitu isi rumah, firma dan kerajaan yang berkaitan isu pendapatan, perbelanjaan, hutang, pelaburan dan aktiviti perdagangan antarabangsa adalah seperti berikut:

4.1 Masalah Dan Mafsadah Pelaksanaan Gst Menurut Perspektif Maqasid Al-Daruriyyat

Secara umumnya, *maslahah* berdasarkan *maqasid al-daruriyyat* adalah sesuatu perkara yang bermatlamat syarak dengan pemeliharaan kepentingan yang lima iaitu agama, jiwa, akal, keturunan dan harta untuk menghasilkan kebaikan dan menghindarkan keburukan kepada manusia. Manakala, jika sebaliknya berlaku iaitu sesuatu yang tidak bermatlamatkan syarak dan membawa keburukan kepada kehidupan manusia ditakrifkan sebagai mafsadah. Analisis GST dari persepektif *maqasid al-daruriyyat* merujuk kepada kesan terhadap aktiviti ekonomi isi rumah, firma dan kerajaan dengan dua pembahagian iaitu *maslahah al-daruriyyat* GST dan *Mafsadah al-daruriyyat* GST.

4.1.1 Masalah al-Daruriyyat GST

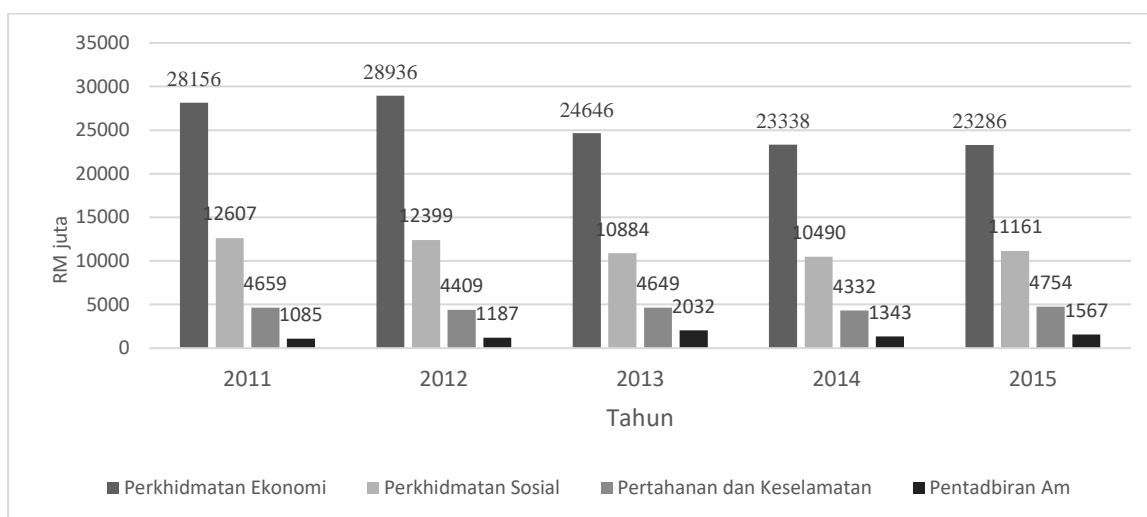
Maslahah al-daruriyyat pelaksanaan percukaian GST adalah dari sudut impak positif yang dirasai oleh sektor isi rumah, firma dan kerajaan secara keseluruhan yang mempengaruhi cara pengurusan kos perbelanjaan dan sumber hasil pendapatan seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 7 di bawah.

Jadual 7 Masalahah al-Daruriyyat

Isi Rumah	Meningkatkan taraf hidup.
Firma	Meningkatkan sistem penyampaian
	Mengurangkan kos perniagaan
Kerajaan	Menstabilkan pendapatan negara dan pembangunan negara.

Sumber: Ilustrasi Penulis (2018)

Pertama, pengenalan GST secara langsung dapat meningkatkan taraf hidup isi rumah (2014b). Kos perbelanjaan pembangunan negara signifikan dengan jumlah hasil kerajaan, dan semakin banyak hasil kerajaan semakin meningkat kos perbelanjaan kerajaan. Maka kutipan GST akan disalurkan kepada kos perbelanjaan pembangunan yang terdiri daripada perkhidmatan ekonomi, perkhidmatan sosial, pertahanan dan keselamatan serta pentadbiran am. Kos perkhidmatan ekonomi adalah kos paling tertinggi terutamanya untuk penambahbaikan bidang pengangkutan (2015e). Rajah 1 di bawah menunjukkan kos perbelanjaan pembangunan untuk tahun 2011 sehingga 2015:

Rajah 1 Kos Perbelanjaan Pembangunan

Sumber: Unit Perancang Ekonomi (2015) dan Kementerian Kewangan Malaysia (2016)

Justeru, pembiayaan pembangunan infrastruktur melibatkan pengangkutan, peningkatan kemudahan awam, pembinaan sekolah dan klinik, menyediakan rumah mampu milik dan pembelian peralatan ketenteraan adalah contoh peruntukan perbelanjaan pembangunan. Jadi dalam hal ini sekiranya pengurusan hasil kutipan GST perlu diagihkan secara tepat dan mengenai sasaran perbelanjaan yang dinyatakan, ini secara tidak langsung bertepatan dengan Objektif Syariah itu sendiri. Mat Dali Ghazali (2016) turut berpandangan sedemikian (Mat, 2016):

“Kerajaan kena guna duit GST kepada benda baik. Bina sekolah, hospital, bagi duit, barang pada orang yang susah dan sekarang ada macam-macam peruntukan untuk dapat rumah mampu milik. Tujuan GST sendiri dikutip untuk disalurkan semula kepada rakyat terutamanya kepada orang susah.”

Ini jelas menunjukkan bahawa hasil kutipan cukai GST membantu meningkatkan taraf hidup rakyat terutamanya golongan miskin dari sudut peningkatan keupayaan kerajaan menyediakan keperluan asas seperti makanan, tempat tinggal, Pendidikan, rawatan kesihatan dan sebagainya. Pengurusan hasil GST ini jelas selari dengan Maqasid Syariah di peringkat *daruriyyat* melibatkan pemeliharaan nyawa, agama, akal, keturunan dan juga harta.

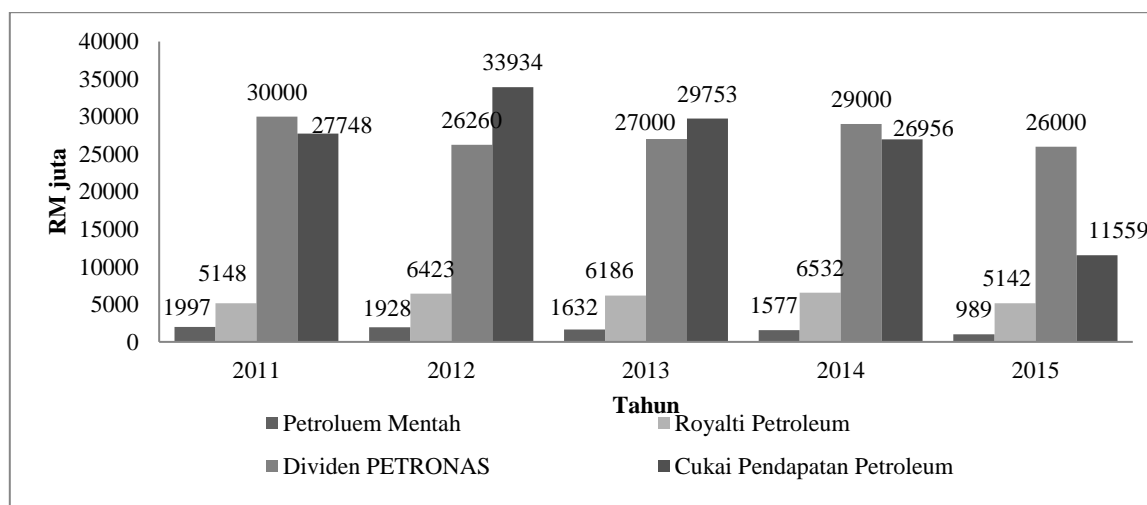
Seterusnya, pengenalan cukai GST juga berupaya meningkatkan sistem penyampaian sektor firma kerana diuruskan dalam persekitaran sistem elektronik sepenuhnya, yang akan mempercepatkan proses penyampaian perniagaan(2013a). Puan Noorizzura Shamsuddin (2016) selaku memberikan pandangan berikut:

“GST lebih okey berbanding cukai jualan dan perkhidmatan, sebab sistem baru kan, lebih teratur, kena da software GST, senang nak rujuk kalau ada apa-apa hal.”

Menurut beliau lagi peningkatan sistem penyampaian dengan menggunakan sistem GST kerana diuruskan dalam persekitaran sistem elektronik sepenuhnya, yang akan mempercepatkan proses penyampaian perniagaan. Contohnya, tuntutan bayaran balik cukai dengan lebih cekap dan dipercayai iaitu 14 hari bekerja bagi pengiraan online dan 28 hari bekerja bagi pengiraan manual. Maka, kecekapan pengurusan GST memudahkan tugas pekerja dan menjimatkan masa.

Kedua, pengenalan GST mengurangkan kos perniagaan di sektor firma. Hal ini kerana sebelum ini, sistem SST menyebabkan sesetengah perniagaan perlu membayar pelbagai cukai pendapatan yang lebih tinggi dan bertindih. Namun, dengan pelaksanaan sistem GST akan mengurangkan kos perniagaan dengan mendapat manfaat daripada tuntutan cukai input(2014b). Beban aliran tunai juga dapat dikurangkan kerana GST yang telah dibayar boleh dituntut walaupun pembayaran untuk belian masih belum selesai. *Maslahah al-daruriyyat* GST kepada kerajaan ialah sistem cukai ini dapat menstabilkan pendapatan negara dan pembangunan negara(2014b). Pelaksanaan GST sebenarnya adalah kaedah yang lebih baik dan cekap dalam memberi dana kepada hasil cukai negara yang akan disalurkan ke dalam projek-projek pembangunan negara dalam mencapai kemajuan sebagai negara berpendapatan tinggi.

Namun, kerajaan sedang berhadapan dengan permasalahan harga purata minyak mentah dunia yang semakin turun dan hal ini mempengaruhi hasil cukai pendapatan petroleum, dividen PETRONAS, cukai petroleum mentah dan royalti petroleum(2015a). Hasil daripada sumber PETRONAS dalam Rajah 2 mengalami penurunan dalam tempoh lima tahun iaitu bermula pada tahun 2011 sebanyak RM 64, 893 juta kepada RM 43,690 juta pada tahun 2015. Faktor yang mempengaruhi pengurangan hasil ini adalah kerana bayaran ansuran bulanan yang lebih rendah oleh syarikat menyebabkan hasil sumbangan PETRONAS berkurangan kepada perbendaharaan negara. Tambahan pula, purata harga minyak mentah semakin rendah iaitu pada tahun 2012 sebanyak USD 118.58 setong kepada USD 115 setong pada tahun 2013 dan mendadak menurun kepada USD 61 setong pada Disember 2014.

Rajah 2. Hasil Sumber PETRONAS
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia, (2014-2016)

Kini, harga purata minyak mentah bagi tempoh Januari hingga September 2016 mencatatkan pada USD 42 setong. Justeru itu, sumbangan hasil daripada PETRONAS adalah bergantung

kepada harga minyak mentah dunia dan kadar pertukaran adalah sangat *volatile*. Contohnya, harga purata minyak mentah USD100 turun kepada USD 50 setong akan mengurangkan pendapatan petroleum daripada RM62 bilion kepada RM44 bilion dan pendapatan petroleum menurun kepada RM 31.7 bilion(2016b). Jika keadaan ini berterusan akan menyebabkan hasil negara akan berkurangan sehingga kerajaan terpaksa membuat pinjaman untuk menampung kos perbelanjaan terutamanya berkaitan pembayaran emolumen.

Dalam konteks ini, Islam telah mengariskan beberapa syarat dalam menentukan sumber pendapatan negara menepati Maqasid Syariah iaitu sumber yang halal berasaskan sektor pertanian, sektor perindustrian dan sektor perniagaan, haram penghasilan produk yang memudaratkan kesejahteraan rakyat(Mat 2016). Maka, pelaksanaan GST adalah bertujuan untuk mengukuhkan pendapatan negara selain daripada bergantung kepada hasil PETRONAS. Tambahan pula, pelaksanaan GST bertujuan memenuhi Maqasid Syariah dalam menjamin kesejahteraan rakyat dengan pendapatan negara yang kukuh dan seperti yang diterangkan impak negatif atau mafsadah akan berlaku jika tidak dilaksanakan GST.

Mafsadah al-Daruriyyat GST

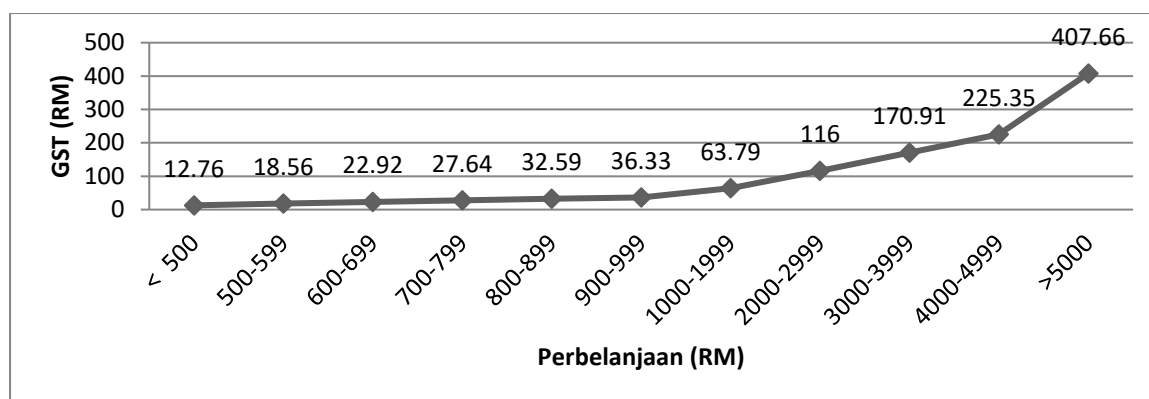
Subtopik ini akan menilai sudut perlaksanaan sistem percukaian GST kepada sektor ekonomi melibatkan sektor isi rumah, firma dan juga kerajaan. Impak perlaksanaan percukaian GST ini akan dianalisis dari sudut *Mafsadah al-daruriyyat*. Dalam erti kata lain, perlaksanaan GST ini dinilai dari aspek impak keburukannya terhadap ketiga-tiga sektor di atas.

Jadual 8 Mafsadah *al-Daruriyyat*

Isi Rumah	Memberi kesan kepada kenaikan harga barangan. Peningkatan kadar hutang.
Firma	Proses pengurusan yang rumit.
Kerajaan	Ketidakpatuhan GST akan menyebabkan ketidakstabilan ekonomi.

Sumber: Ilustrasi Penulis (2018)

Merujuk Jadual 8, *Mafsadah al-daruriyyat* GST kepada isi rumah yang pertama ialah impak perlaksanannya kepada peningkatan harga barangan. Pengalaman bagi negara yang telah melaksanakannya, pelaksanaan GST telah menyebabkan kenaikan harga barangan dan perkhidmatan yang ketara (K. Saira, M.A. Zariyawati & L.Yoke-May, 2010). Singapura, Thailand dan Indonesia misalnya menyaksikan peningkatan kadar GST telah mencetuskan peningkatan kadar inflasi kepada negara tersebut yang jelas meningkatkan bebanan kos perbelanjaan rakyat di negara tersebut (Siti Norbaya Mohd Rashid, 2014). Ini boleh dilihat menerusi kajian tentang jumlah bayaran GST yang dibuat oleh rakyat Malaysia mengikut jumlah purata perbelanjaan bulanan isi rumah seperti yang ditunjukkan dalam Rajah 3 di bawah (Lim Kim Hwa dan Ooi Pei Qi, 2015):

Rajah 3 Purata Perbelanjaan Bulanan GST Isi Rumah
Sumber: Penang Institusi (2015)

Sumber Jabatan Perangkaan Malaysia membuktikan lebih banyak perbelanjaan dilakukan akan menyumbang kepada pembayaran lebih banyak kos GST. Di Malaysia, komponen utama perbelanjaan adalah untuk perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain yang merupakan keperluan asas setiap isi rumah. Komponen kedua pula ialah makanan dan minuman bukan alkohol yang juga merupakan keperluan asas setiap isi rumah dan diikuti dengan komponen pengangkutan. Peratus komponen perbelanjaan isi rumah yang paling rendah ialah kesihatan dan pendidikan pada kedua-dua tahun 2009 dan 2014.

Umumnya, mafsadah pelaksanaan GST dalam maqasid al-daruriyyat berlaku kepada isi rumah adalah melibatkan golongan berpendapatan rendah. Golongan ini paling mudah terkesan dengan peningkatan kos sara hidup di mana berlaku pengurangan tingkat pendapatan boleh guna (*disposable income*) kerana kenaikan pendapatan tidak sejajar dengan kadar kenaikan harga barangan dan perkhidmatan.

“Sekarang, gaji sat ja dah habis. Tambah lani anak-anak semua sekolah menengah dok asrama. Bulan-bulan kena bajet untuk depa dulu. Saya ngan isteri kena wat keja lain. Saya keja kat 20 tahun, dulu gaji cukup-cukup sebab bujang, sekarang gaji naik sikit tapi bila berkeluarga banyak duit nak guna. Harga barang dulu gan lani tak sama.” (Azahar Hasan 2016)

Misalnya, temubual di atas menunjukkan bahawa faktor pengurangan tingkat pendapatan boleh guna (*disposable income*) akibat pelaksanaan GST jelas membuktikan pendapatan golongan berpendapatan rendah tidak sejajar dengan kadar kenaikan harga barangan dan perkhidmatan. Tambahan pula, isi rumah telah terbeban dengan beberapa bentuk cukai lain seperti cukai jalan, kenderaan dan saman seperti yang dinyatakan oleh Encik Muhammad Adam Mohd Azmer:

“Saya kadang-kadang kena pi kursus, bila kenderaan sendiri nak jalan jauh, pastikan roadtax hidup, satgi tak pasal kena saman. Kadang kawan-kawan ajak pi *traveling* sama-sama, keluar duit lagi kan.” (Muhammad Adam Mohd Azmer, 2016)

Berdasarkan kenyataan temu bual di atas menunjukkan bahawa peningkatan kos sara hidup, tidak hanya kepada sistem GST tetapi dengan kutipan cukai-cukai lain, pelarasan harga ditadbir dan penyusutan nilai ringgit terutama apabila berbelanja di luar negara (Bank Negara Malaysia, 2016). Sehubungan itu, terdapat juga isu penyelewengan harga barangan dan perkhidmatan yang dikecualikan GST seperti ubat-ubatan dengan alasan peningkatan kos proses penghasilannya.

Seterusnya, *mafsadah al-daruriyyat* GST yang kedua kepada isi rumah ialah peningkatan kadar hutang iaitu produk pembiayaan aset dan pembiayaan tunai. Produk pembiayaan aset ialah pembiayaan berkaitan rumah kediaman, hartanah, kenderaan dan saham. Manakala, produk pembiayaan tunai ialah berkaitan pembiayaan peribadi, overdraf dan kad kredit. Menurut laporan

oleh BNM, hutang isi rumah di Malaysia telah meningkat dalam 10 tahun berturut pada kadar tahunan sebanyak 12.7% dan nisbah hutang isi rumah pada akhir tahun 2013 adalah 86.8% daripada KDNK. Kini, paras hutang isi rumah adalah 89.9 % daripada KDNK pada tahun 2016 iaitu yang tertinggi di Asia. Berdasarkan laporan tahunan setiap bulan sebanyak RM 6 bilion, isi rumah akan menambahkan jumlah hutang mereka dan purata setiap tahun dari tahun 2008 sehingga 2013 sebanyak RM 75.2 bilion.

Kesan mafsadah GST dalam *maqasid al-daruriyyat* kepada isi rumah berpendapatan rendah menunjukkan bertentangan dengan kehendak Maqasid Syariah yang mementingkan keadilan dan kesejahteraan kepada rakyat terutama hak orang yang lemah atau kurang dari segi harta seperti fakir miskin. Namun, pihak kerajaan telah menyediakan pelbagai bantuan dan subsidi untuk mengurangkan beban rakyat yang memerlukan dan layak mendapatkan bantuan.

Seterusnya, *mafsadah al-daruriyyat* GST kepada firma ialah proses pengurusan firma yang semakin rumit (Noorizzura Shamsuddin, 2016). Sebagai contoh, berikut adalah pandangan Pengurus Swee Huat Motor Sdn Bhd, Encik Lim Pooi Nee mengenai impak pelaksanaan GST kepada perniagaan beliau:

“Kurang faham nak guna GST, sebab takda orang yang biasa dengan sistem ini kerja di sini. Terpaksa letak harga ikut kos, nak bagi dapat untung. Jangan risau, kami jual guna harga ikut pasaran.” (Lim Pooi Nee, 2016)

Pandangan ini jelas membuktikan bahawa kebanyakan perniagaan terutamanya lebih-lebih lagi di kawasan luar bandar kekurangan pekerja berkemahiran untuk mengendalikan sistem GST dengan penggunaan perisian perkomputeran tersendiri. Dapatan ini selari dengan kajian (Jeff Pope, 2001) yang mendapati pihak peniaga terutamanya bagi perniagaan kecil kurang berkemahiran mudah melakukan kesilapan dalam menyediakan laporan kewangan dan pembayaran cukai. Malah ada di kalangan mereka yang tidak mematuhi harga GST akan menetapkan harga barangan sesuka hati untuk mengimbangi margin keuntungan. Alasan kenaikan harga barangan kerana kos pembelian *software* khas GST dan bayaran kepada pekerja yang menyediakan laporan bulanan rekod GST akan digunakan sebagai justifikasi atas Tindakan mereka. Maka, pihak peniaga perlu berpengetahuan untuk mengisi butiran yang berkaitan dengan GST supaya mendapat jumlah GST yang perlu dibayar dan jumlah kredit cukai input yang dapat dibuat tuntutan. (Ole Gjems Onstad, 1993)

Seterusnya, mafsadah *maqasid al-daruriyyat* pelaksanaan GST kepada kerajaan adalah ketidakpatuhan GST akan menyebabkan ketidakstabilan ekonomi dan pengurangan pendapatan negara. Apabila pelaksanaan GST dapat direalisasikan, hasil kutipan kerajaan Berjaya mencecah RM 27 012 juta bagi tempoh sembilan bulan terakhir tahun 2015 dengan jumlah syarikat berdaftar GST sebanyak 390 378 buah pada akhir bulan September 2015 dan kutipan SST dalam tempoh Januari hingga Mac adalah RM7.6 bilion (Kementerian Kewangan Malaysia, 2016). Jelas, hasil negara akan berkurangan sebanyak RM21 bilion pada tahun 2016 jika tidak melaksanakan GST dengan perbandingan kutipan SST sebanyak RM18 bilion dan kutipan GST sebanyak RM39 bilion. Pelaksanaan GST juga sebagai langkah kerajaan untuk meningkatkan hasil dan mengurangkan ketirisan hasil cukai serta mempelbagaikan sumber hasil (Kementerian Kewangan Malaysia, 2016). Oleh itu, ketidakpatuhan GST akan membawa mafsadah kepada pihak kerajaan dan menjejaskan kesejahteraan rakyat apabila hasil pendapatan negara tidak mampu menampung perbelanjaan negara.

4.1.2 Masalah Dan Mafsadah Gst Dari Persepektif Maqasid Al-Hajjiyyat

Konsep *maqasid al-hajjiyyat* ialah suatu keperluan dalam menghilangkan kesempitan kerana tanpanya kemungkinan membawa kepada kesusahan dan *mashaqqab*. Namun, keperluan ini tidak sampai ke peringkat *darurah* yang menyebabkan *fasad* ataupun kebinasaan, tetapi akan berlaku kepincangan kehidupan dan hilang sebahagian daripada keperluan sehingga membawa kesusahan dan tidak selesa dalam urusan. Analisa GST dari persepektif *maqasid al-hajjiyyat* merujuk kepada kesan terhadap aktiviti ekonomi isi rumah, firma dan kerajaan dengan dua pembahagian iaitu:

4.1.3 Masalah al-Hajjiyyat Perlaksanaan GST

Maslahab al-hajjiyyat GST adalah kesan GST yang membawa kemudahan kepada isi rumah, firma dan kerajaan untuk menguruskan perbelanjaan dan hasil pendapatan seperti dalam Jadual 9 berikut.

Jadual 9 Masalah al-Hajjiyyat

Isi Rumah	Harga yang lebih adil Pengurangan kadar cukai pendapatan individu.
Firma	Mengurangkan karenah birokrasi
Kerajaan	Meningkatkan pematuhan

Sumber: Ilustrasi Penulis (2018)

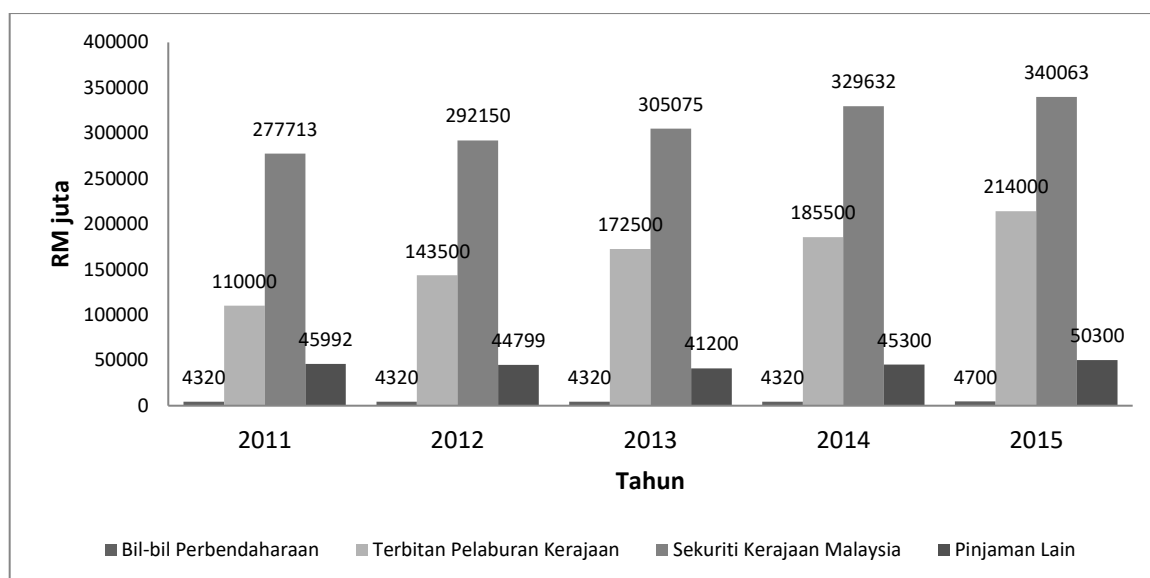
Pertama, pengenalan GST membawa kepada keadilan harga kepada pengguna dalam perbelanjaan dengan penghapusan cukai dua kali di bawah SST. Terdapat barangan dan perkhidmatan mengalami penurunan harga selepas GST dilaksanakan, terutamanya barang keperluan asas yang dikecualikan GST terutamanya barang keperluan asas yang dikecualikan GST (Jabatan Kastam Diraja Malaysia, 2014). *Maslahab al-hajjiyyat* GST yang kedua kepada isi rumah ialah pengurangan kadar cukai pendapatan individu selepas pelaksanaan GST seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 10 berikut (Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia, 2015):

Jadual 10 Pengiraan Kadar Cukai Pendapatan Individu

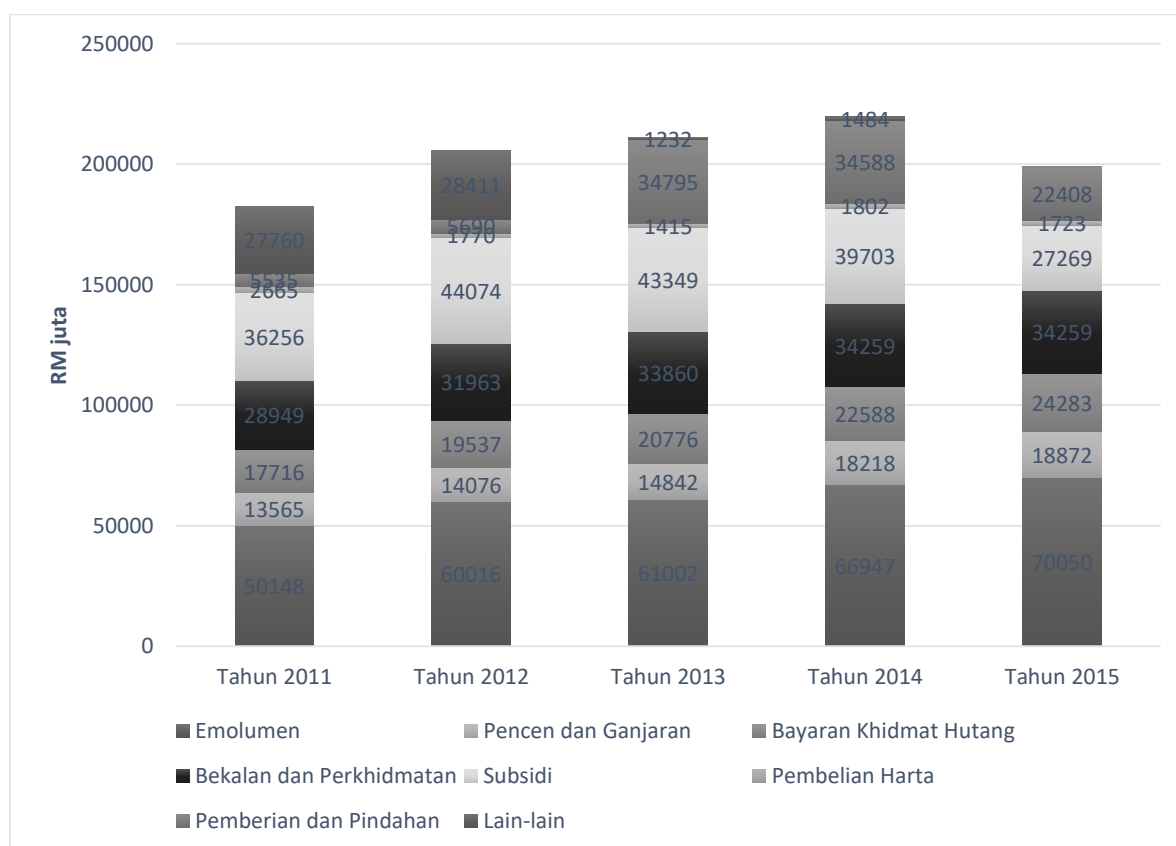
Banjaran Pendapatan Bercukai	Pengiraan (RM)	Kadar (%)	Cukai (RM)
0-2500	2500 pertama	0	0
2501-5000	2500 berikutnya	0	0
5001-10 000	5000 pertama, 5000 berikutnya	1	0,50
10 001-20 000	10000 pertama, 10000 berikutnya	1	50,100
20 001-35 000	20000 pertama, 15000 berikutnya	5	150,750
35 001-50 000	35000 pertama, 15000 berikutnya	10	900,1500
50 001-70 000	50000 pertama, 20000 berikutnya	16	2400,3200
70 001-100 000	70000 pertama, 30000 berikutnya	21	5600,6300
101000-150000	100000 pertama, 50000 berikutnya	24	11900,12000
150 001-250 000	150000 pertama, 100000 berikutnya	24	23900,24000
251 000-400 000	250000 pertama, 150000 berikutnya	24.5	47900,36750
Lebih 400 000	400000 pertama, setiap ringgit berikutnya	25	84650 ,....

Sumber: Kastam Diraja Malaysia (2015)

Maslahab al-hajiyat GST kepada firma pula ialah mengurangkan karenah birokrasi (Lim Derlea, 2016). Berbanding dengan sistem SST memerlukan perniagaan memohon kelulusan untuk mendapatkan barangan bebas cukai dan pengecualian khas bagi harta alih tetapi dengan pelaksanaan GST, amalan ini akan dihapuskan untuk perniagaan mendapat pulangan ke atas bayaran input masing-masing dan mengimbangkan penyata mereka (Jabatan Kastam Diraja Malaysia, 2014). Manakala, *maslahab al-hajiyat* GST kepada kerajaan ialah meningkatkan pematuhan. Pelaksanaan SST, terdapat banyak kelemahan yang menyebabkan pentadbiran mengutip cukai menjadi sukar. Manakala, GST mempunyai mekanisme yang tersedia untuk memudahkan pentadbiran cukai dan akan meningkatkan pematuhan bayaran cukai kepada negara kerana mempunyai kaedah perakauan sendiri dan sistem semakan silang (Nor Hafizah Abdul Mansor dan Azleen Illas, 2013).

Rajah 4. Hutang Dalam Negeri
 Sumber: Laporan Ekonomi 2016/2017, (2016).

Rajah 5 Kos Perbelanjaan Mengurus
 Sumber: Laporan Ekonomi 2016/2017, (2016)

Pematuhan bayaran cukai adalah sangat penting kerana hasil cukai merupakan sumber utama pendapatan Negara dan faktor penting menentukan perbelanjaan kerajaan adalah berdasarkan jumlah hasil cukai yang diperolehi. Rajah 4 dan Rajah 5 di atas masing-masing menunjukkan hutang negara dan kos perbelanjaan mengurus meningkat setiap tahun seperti berikut (Kementerian Kewangan Malaysia, 2016):

Berdasarkan graf di atas, jumlah hutang negara dan kos perbelanjaan mengurus terutamanya pembayaran emolument meningkat setiap tahun. Oleh itu, pematuhan bayaran GST merupakan *masalah al-hajjiyyat* kepada kerajaan sebagai langkah untuk mengukuhkan sumber pendapatan negara dalam menampung kos perbelanjaan mengurus dan pembayaran hutang negara yang membawa manfaat kepada rakyat serta menjamin kestabilan ekonomi negara.

4.1.4 Mafsadah al-Hajjiyyat Perlaksanaan GST

Mafsadah *al-hajjiyyat* GST adalah kesan GST yang membawa kesukaran kepada isi rumah, firma dan kerajaan untuk menguruskan kos perbelanjaan dan sumber hasil pendapatan. Mafsadah *al-hajjiyyat* GST kepada isi rumah ialah kadar nilai GST yang fleksibel. Pihak kerajaan adalah penentu kepada kadar nilai GST yang akan diubah berdasarkan keadaan ekonomi dan kemampuan rakyat dari semasa ke semasa. Oleh itu, rakyat harus mengambil risiko atas segala keputusan kerajaan terhadap kadar nilai GST terutamanya apabila berlaku pengumuman kenaikan kadar nilai GST yang akan mempengaruhi harga barangan.

Mafsadah al-hajjiyyat GST yang kedua kepada isi rumah ialah pengurangan wang simpanan yang amat diperlukan ketika masa kecemasan pada masa akan datang. Oleh itu, isi rumah hendaklah bijak dalam menguruskan perbelanjaan mereka kerana tanggungjawab untuk membayar hutang dan amalan menyimpan bukan kerana faktor kenaikan harga barangan tetapi sikap suka boros dalam berbelanja daripada berjimat cermat. Nisbah simpanan dan pembayaran hutang akan meningkat apabila jumlah pendapatan semakin tinggi. Namun, nisbah simpanan akan berkurangan mengikut jumlah pendapatan kerana peratusan perbelanjaan meningkat yang membebankan golongan berpendapatan rendah dalam menguruskan kewangan.

Wang simpanan sangat penting untuk masa hadapan apabila menghadapi situasi kecemasan terutamanya melibatkan kos kesihatan dan pendidikan. Maka, apabila pelaksanaan GST telah menyebabkan kadar wang simpanan isi rumah menurun adalah tidak selari dengan kehendak Maqasid Syariah. *Mafsadah al-hajjiyyat* GST kepada firma dan kerajaan pula tiada dan tidak mempengaruhi aktiviti ekonomi.

4.2 Masalah Dan Mafsadah Gst Dari Perspektif Maqasid Al-Tahsiniyyat

Konsep *maqasid al-tahsiniyyat* adalah untuk melengkapkan kehidupan manusia dan memberi keselesaan iaitu berkaitan dengan kemuliaan akhlak (Abu Ishaq al-Shatibi, 1999). Kehidupan manusia tidak terjejas tanpanya tetapi akan membawa kepada pertentangan dengan kehendak maruah, akhlak yang mulia dan kesejahteraan hidup. Analisis GST dari persektif *maqasid al-tahsiniyyat* merujuk kepada kesan terhadap aktiviti ekonomi isi rumah, firma dan kerajaan dengan dua pembahagian iaitu:

4.2.1 Masalah al-Tahsiniyyat GST

Maslahah al-tahsiniyyat GST adalah kesan sampingan GST yang membawa keselesaan kepada isi rumah, firma dan kerajaan dalam menguruskan kos perbelanjaan dan sumber hasil pendapatan.

Jadual 11 Masalahah al-Tahsiniyyat

Isi Rumah	Ketelusan
Firma	Keadilan dan kesamaan
Kerajaan	Meningkatkan daya saing global

Sumber: Ilustrasi Penulis (2018)

Berdasarkan Jadual 10 di atas, ternyata *Maslahah al-tahsiniyyat* GST kepada isi rumah ialah ketelusan (Jabatan Kastam Diraja Malaysia, 2014) Penyataan ini disokong dalam temu bual berikut:

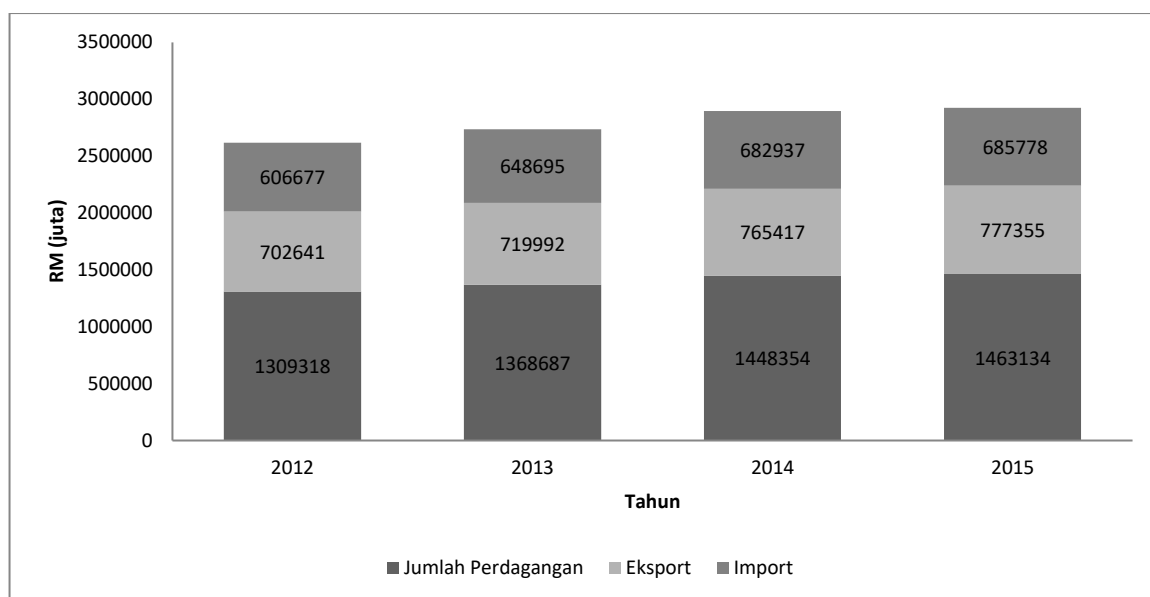
“Pandangan saya, sekarang pengguna lebih akan berhati-hati kerana mereka tahu berapa *tax* yang perlu dibayar bagi setiap barangan yang dibeli dan ini adil bagi mereka” (Noorizzura Shamsuddin, 2016)

Temu bual di atas menunjukkan pelaksanaan GST adalah lebih baik daripada SST kerana pengguna akan dimaklumkan sama ada barangan dan perkhidmatan yang akan dibeli tertakluk kepada pengenaan cukai atau tidak, serta mereka akan mengetahui jumlah harga sebenar yang mereka perlu bayar. Pengguna juga boleh melakukan aduan, jika terdapat penyelewengan harga. Seterusnya, *masalahah al-tahsiniyyat* GST kepada firma pula ialah keadilan dan kesamaan (Jabatan Kastam Diraja Malaysia, 2014). Kenyataan ini disokong dalam temu bual berikut:

“Sekarang peniaga sama ada peringkat peruncit atau pengilang membayar kadar cukai yang sama bagi barangan yang sama. Ini adil bagi semua peniaga, tak kira kecil atau besar.” (Noorizzura Shamsuddin, 2016)

Puan Noorizzura Shamsuddin menyatakan pelaksanaan GST adalah sebagai langkah pembayaran cukai yang adil dalam kalangan semua perniagaan yang terlibat sama ada dalam sektor pembuatan, pemborongan, peruncitan dan perkhidmatan kerana membayar cukai pada kadar GST yang sama dan dapat menuntut semula pulangan cukai input dengan mudah.

Seterusnya, *Maslahah al-tahsiniyyat* GST kepada kerajaan ialah meningkatkan daya saing global (Jabatan Kastam Diraja Malaysia, 2014). Harga eksport Malaysia akan menjadi lebih berdaya saing di peringkat global kerana tiada GST dikenakan ke atas barangan dan perkhidmatan yang dieksport dan GST yang dikenakan ke atas input boleh diperolehi semula dalam proses jual beli sehingga peringkat pengguna. Di samping itu, meningkatkan aktiviti ekonomi dengan sektor pelancongan melalui Skim Bayar Balik Pelancong dan status pulau Labuan, Langkawi dan Tioman masih dikekalkan tanpa GST. Aktiviti perdagangan merupakan sumber penting pendapatan negara yang terdiri daripada aktiviti eksport dan import seperti berikut (Kementerian Kewangan Malaysia, 2015):

Rajah 6 Hasil Eksport dan Import

Sumber: Laporan Ekonomi 2016/2017, (2016).

Rajah 6 di atas menunjukkan hasil eksport dan import meningkat setiap tahun dan dengan penubuhan Majlis Eksport Negara (NEC) pada 8hb Disember 2014 lalu telah merancang strategi dan pelan tindakan yang digariskan dalam Rancangan Malaysia ke 11 (2016-2020) untuk mencapai target RM 974.6 bilion pada tahun 2020 bagi eksport barangan dan eksport perkhidmatan RM 195.9 bilion. Tambahan pula, kutipan GST sebanyak RM 27 000 juta pada 2015, meningkat kepada RM 39 000 juta pada tahun 2016 dengan GST ke atas barangan dan perkhidmatan sebanyak RM 13 845 juta kepada RM 21 729 juta dan GST import sebanyak RM13 155 juta kepada RM 17 271 juta (Kementerian Kewangan Malaysia, 2016). Di samping itu, kerajaan memperkenalkan kadar sifar bagi eksport barangan dan perkhidmatan di bawah GST yang lebih berdaya saing dalam merencanakan prestasi eksport untuk meningkatkan pendapatan dan pelaburan negara (Kementerian Kewangan Malaysia, 2014).

Kini, Malaysia antara sepuluh negara yang paling mesra perniagaan di dunia dan dipilih sebagai negara ke 18 daripada 140 buah negara paling kompetitif di dunia oleh Forum Ekonomi Dunia dalam Laporan Daya Saing Global 2015-2016 (Kementerian Kewangan Malaysia, 2016). Sementara itu, laporan *IMD World Competitiveness Yearbook 2014* melaporkan Malaysia menduduki tangga ke 5 dalam kecekapan perniagaan dan ke 9 dalam prestasi ekonomi (Kementerian Kewangan Malaysia, 2014). Justeru, di bawah Dasar Komoditi Negara (2011-2020), kerajaan komited untuk memastikan industri berasaskan komoditi berubah supaya lebih berdaya saing, mesra alam dan dapat menjana sumber kekayaan baharu melalui penyelidikan, pembangunan dan pengkomersialan (R&D&C) yang intensif. Di samping itu, jumlah KDNK menunjukkan peningkatan berdasarkan aktiviti ekonomi dari tahun 2011 sehingga 2015 seperti berikut (Bank Negara Malaysia, 2016):

Jadual 12 Jumlah KDNK Tahun 2011-2015

Jenis Aktiviti Ekonomi	Tahun (RM juta)				
	2011	2012	2013	2014	2015
Pertanian	88 555	89 406	91 697	92 979	94 143
Perlombongan dan Kuari	85 373	86 751	87 789	90 645	95 134

Perkilangan	202 960	211 921	219 216	232 868	244 205
Pembinaan	29 524	34 880	38 646	43 190	46 634
Perkhidmatan	449 854	479 300	507 935	541 185	568 892
Campur: Duti Import	8 654	10 004	10 577	11 639	13 797
KDNK pada Harga Pembeli	865 926	912 261	955 260	1 012 506	1 062 805
Perubahan Tahunan KDNK	5.3%	4.7%	5.6%	6.0%	5.0%

Sumber: Laporan Tahunan Bank Negara Malaysia 2016 (2017)

Jadual 12 di atas menunjukkan sektor perkhidmatan memberi sumbangan tertinggi yang meningkat setiap tahun kerana disokong oleh aktiviti berkaitan penggunaan seperti subsektor perdagangan borong dan runcit serta makanan, minuman dan penginapan. Oleh itu, pelaksanaan GST merupakan *maslahah al-tahsiniiyyat* kepada kerajaan untuk meningkatkan hasil perdagangan iaitu aktiviti eksport dan import serta dapat mengukuhkan KDNK Negara. Kesannya, akan membawa kesejahteraan kepada rakyat dan kestabilan ekonomi negara untuk terus menjadikan negara berdaya saing mengikut landasan Maqasid Syariah.

4.3 Pencapaian Gst Dengan Elemen Maqasid Syariah

Pentadbiran negara sangat signifikan dengan isitilah *Siyasah al-Syar'iiyyah* iaitu sebuah negara yang adil dengan kepimpinan berlandaskan Maqasid Syariah untuk menjaga *maslahah* dan menolak mafsadah kepada negara dan rakyat (Zulkifli Mohamad Al-Bakri, 2018). Pelaksanaan GST adalah untuk mengukuhkan pengurusan fiskal sebagai teras kedua Bajet 2014. Seterusnya, GST dengan elemen *Maqasid Syariah* di bawah klasifikasi *maslahah* dari sudut keutamaan adalah *al maqasid al-daruriyyat* dan *al-hajjiyyat*, pertimbangan syarak pula adalah *maslahah mursalah* dan kesyumulan ruang lingkungannya melibatkan *maqasid al-ammah*. Pencapaian GST dengan elemen Maqasid Syariah lebih dijelaskan dari sudut mencapai *maslahah* dan menolak *mafsadah* kepada negara dan rakyat.

Hakikatnya, kutipan cukai dalam pentadbiran negara Malaysia yang mengamalkan sistem ekonomi campuran merupakan sumbangan utama dalam hasil Kerajaan Persekutuan. Walaupun, pelaksanaan GST mempunyai *maslahah* dan *mafsadah* dari sudut Maqasid Syariah kepada unit-unit ekonomi di Malaysia iaitu isi rumah, firma dan kerajaan. Namun, dapat dijelaskan bahawa *maslahah* GST lebih diutamakan daripada mafsadah GST untuk mencapai objektif ekonomi selari dengan Maqasid Syariah. Jadual 13 di bawah menunjukkan ringkasan *maslahah* dan mafsadah GST mengikut peringkat *maqasid al-daruriyyat*, *maqasid al-hajjiyyat* dan *maqasid al-tahsiniiyyat* kepada isi rumah, firma dan kerajaan.

Jadual 13 Masalah GST kepada Isi Rumah, Firma dan Kerajaan

Perkara	<i>Maslahah al-Daruriyyat</i>	<i>Maslahah al-Hajjiyyat</i>	<i>Maslahah al-Tabsiniyyat</i>
Isi Rumah	Meningkatkan taraf hidup.	Harga yang lebih adil dan mengurangkan kadar cukai pendapatan individu.	Ketelusan
Firma	Meningkatkan sistem penyampaian dan mengurangkan kos perniagaan.	Mengurangkan karenah birokrasi	Keadilan dan kesamaan
Kerajaan	Menstabilkan pendapatan dan pembangunan negara.	Meningkatkan pematuhan	Meningkatkan daya saing global

Sumber: Ilustrasi Penulis (2018)

Jadual 14 Mafsadah GST kepada Isi Rumah, Firma dan Kerajaan

<i>Perkara</i>	Mafsadah al-daruriyyat	Mafsadah al-hajjiyyat	Mafsadah al-tahsiniyyat
Isi Rumah	Memberi kesan kepada kenaikan harga barangan dan peningkatan kadar hutang.	Kadar nilai GST yang fleksible dan mengurangkan wang simpanan.	GST bersifat regresif
Firma	Proses pengurusan yang rumit.	Tiada	Tiada
Kerajaan	Ketidapatuhan GST akan menyebabkan ketidakstabilan ekonomi.	Tiada	Tiada

Sumber: Ilustrasi Penulis (2018)

Jadual 13 dan jadual 14 menunjukkan terdapat *maslahah* dan mafsadah *al-daruriyyat*, *al-hajjiyyat* dan *al-tahsiniyyat* selepas pelaksanaan GST kepada isi rumah, firma dan kerajaan. Namun, secara tidak langsung pelaksanaan GST adalah untuk mencapai objektif ekonomi yang selari dengan Maqasid Syariah iaitu pertumbuhan ekonomi, gunatenaga penuh, kestabilan ekonomi serta agihan pendapatan dan kekayaan yang adil serta seimbang. Walaupun tidak dapat dinafikan akan kewujudan mafsadah daripada pelaksanaan GST, tetapi *maslahah al-daruriyyat* dan *al-hajjiyyat* dalam pelaksanaan GST lebih besar dan *mafsadah* lebih besar akan berlaku sekiranya pelaksanaan percukaian GST tidak direalisasikan. Proses transformasi bentuk percukaian ini adalah selari dengan kaedah fiqh yang mengharuskan tanggungan kemudaratan khusus untuk mengelakkan berlakunya kemudharatan umum.

5.0 KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, pelaksanaan GST di Malaysia adalah untuk mengukuhkan sumber pendapatan Negara dan menggantikan SST yang sebelumnya mempunyai kelemahan. Kadar GST yang *adjustable* mengikut keperluan kewangan sesebuah negara adalah berdasarkan kebijaksanaan pemerintah dalam menentukannya supaya hasil kutipan GST memberi manfaat kepada rakyat dan negara. Di samping itu, kejayaan pelaksanaan GST yang telus dan progresif akan mencapai objektif ekonomi selari dengan Wawasan 2020. Sementara itu, pihak kerajaan perlu meneliti impak dan kadar GST daripada semasa ke semasa supaya tercapai kehendak Maqasid Syariah dengan mengikut keutamaan elemen masalah iaitu *maqasid al-daruriyyat*, *al-hajjiyyat* dan *al-tahsiniyyat*.

Sehubungan itu, peranan isi rumah, firma dan kerajaan hendaklah sama-sama berganding bahu dan berpadu tenaga untuk menjayakan pelaksanaan GST.

Oleh itu, pelaksanaan GST akan berjaya dengan kerjasama semua pihak terutamanya kerajaan, KDRM, peniaga dan pengguna bersama akta serta undang-undang yang dikuatkuasakan untuk mengawal penyelewengan sepanjang pelaksanaan GST. Justeru, hasil kutipan GST akan membawa manfaat kepada rakyat dan negara apabila pengurusannya dilaksanakan dengan adil, cekap dan telus oleh semua pihak bersama mencapai objektif ekonomi selari dengan kehendak Maqasid Syariah. Akhirnya, diharapkan kajian ini mampu memberi sumbangan dan kefahaman tentang pelaksanaan GST di Malaysia sebagai langkah transformasi kepada sistem percukaian di Malaysia dan melicinkan pengurusan pentadbiran negara.

Rujukan

- Abadi, c.-F. (1997). *al-Qamus al-Muhit*. Beirut: Dar Ihya al-Turath al-^cArabi,
- Abidin, c. M. (1984). *al-Munawwir*. Indonesia: Pustaka Progressif.
- Abu Ishaq al-Shatibi, A.-M. f.-S.-M. (1999). *al-Mumafaqat fi Usul al-Shari'ah*. Beirut: Dar al-Ma'rifah.
- Ahmad, F. A. (2000). Peranan Kerajaan dalam Ekonomi Islam. In N. Mohammad, *Ekonomi Islam*, 110. Shah Alam: University Teknologi MARA.
- Ahmad, R. (2004). *Standard Maslahah dan Mafsadah dalam Peneentuan Hukum Islam Semasa di Malaysia*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya,.
- Ahmad, S. K. (2005). *Ekonomi Islam*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- al-Badawi, Y. (2000). *Maqasid al-Syari'ah 'inda Ibn Taimiyyah*. Dar al-Nafa'is: Dar al-Nafa'is.
- al-Fasi, ' (1991). *Maqasid al-Syari'ah al-Islamiyyah wa Makarimuba*. Maghribi: al-Najah al-Jadidah Dar al-Baida'.
- al-Ghazali, A. H. (tt). *al-Mustafa Min 'Ilm al-Usul*. NA: NA.
- Abu Bakr al-Hassan, al-Adilah al-Mukhalaf Fiha 'Inda Usuliyyin (Azhar: Dar al-Taufiq al-Namuzajiyah, 1987), 29., Mesir: Dar al-Taufiq al-Namuzajiyah.
- al-Zuhayli, W. (2001). *Usul al-Fiqh al-Islami*. Damshiq: Dar al-Fikr.
- Ashur, M. A.-T. (t.t). *Treatise on Maqasid al-Syari'ah*. London: Al-Furqan Islamic Heritage Foundation.
- Awang, A. A. (2012). *Impak Positif Pelaksanaan GST*. Kuala Lumpur: Dewan Ekonomi.
- Bank Negara Malaysia. (2015). Laporan Tahunan 2015. In B. N. Malaysia, *Laporan Tahunan 2015*, 62. Kuala Lumpur: Bank Negara Malaysia.
- Bank Negara Malaysia. (2016). *Laporan Tahunan 2015*. Kuala Lumpur: Bank Negara Malaysia.
- Bernama. (2014, Ogos 27). Perniagaan Terima Hakikat GST Tidak Dapat Dielakkan. p. <http://kpdnk.bernama.com/newsBm.php?id=972758>.
- Boon Oon Seng, Khalid Ahmad & Inderjit Singh Randhawa. (1994). *Consumption Taxes in Malaysia: Towards a Value Added Tax*. Selangor: Pelanduk Publications.
- Jabatan Kastam Diraja Malaysia. (2013, November 2). *Malaysia Goods & Services Tax*. Retrieved from Jabatan Kastam Diraja Malaysia: http://gst.customs.gov.my/ms/gst/Pages/gst_sr.aspx
- Jabatan Kastam Diraja Malaysia. (2014, April 27). *GST Impact*. Retrieved from Jabatan Kastam Diraja Malaysia: http://www.customs.gov.my/ms/cp/Pages/cp_imp.aspx

- Jabatan Penerangan Malaysia. (2010, Mac 17). *GST Wajar Dilaksanakan*. Retrieved from Jabatan Penerangan Malaysia: <https://www.facebook.com/notes/jabatan-penerangan-malaysia/gst-wajar-dilaksanakan/367422522910/>
- Jabatan Penerangan Malaysia. (2014). *GST, Cukai Barangan dan Perkhidmatan: Apa Yang Perlu Anda Tahu?* Kuala Lumpur: Bahagian Penerbitan Dasar Negara.
- Jeff Pope. (2001). Estimating and Alleviating the Goods and Services Tax Compliance Cost Burden upon Small Business. *Revenue Law Journal*, 11(1), 3
- K. Saira, M.A. Zariyawati & L.Yoke-May. (2010). An Exploratory Study of Goods and Services Tax Awareness in Malaysia. *Seminar on National Resilience*, (p. 273). Langkawi. Retrieved July 13, 2010
- K. Saira, M.A. Zariyawati & L.Yoke-May. (2010). An Exploratory Study of Goods and Services Tax Awareness in Malaysia. *Seminar on National Resilience*, (p. 271). Langkawi. Retrieved 2010
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2004). *Bajet 2005*. Kuala Lumpur: Kementerian Kewangan Malaysia.
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2014). *Bajet 2015*. Kuala Lumpur: Kementerian Kewangan Malaysia.
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2015). *Anggaran Hasil Kerajaan Persekutuan 2016*. Kuala Lumpur: Kementerian Kewangan Malaysia.
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2015). *Bajet 2016*. Kuala Lumpur: Kementerian Kewangan Malaysia.
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2016). *Laporan Ekonomi 2016/2017*. Kuala Lumpur: Kementerian Kewangan Malaysia.
- Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia. (2015, Ogos 26). *Kadar Cukai Pendapatan*. Retrieved from Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia: <http://www.hasil.gov.my/goindex.php?kump=5&skum=1&posi=2&unit=5000&sequ=11>
- Lim Kim Hwa dan Ooi Pei Qi. (2015, Oktober 26). *Implementing Goods and Services Tax In Malaysia*. Retrieved from Penang Institusi: penanginstitute.org/gst/GoodsServicesTax_20131008.pdf.
- Malcolm Gillis, Carls S. Shoup & Gerardo P. Sicat. (1990). *Value Added Taxation in Developing Countries*. Washington: The World Bank.
- Mat, D. G. (2016, Mei 6). Sumbangan GST. (H. A. Latif, Interviewer)
- Md Izwan. (2013, September 26). *Penganalisis Ramal GST Bakal Naikkan Kemarahan Rakyat*. Retrieved from <http://www.themalaysianinsider.com/bahasa/article/penganalisis-ramal-gst-bakal-naikkan-kemarahan-rakyat>.
- Monzer, K. (1983). Taxation Policy in an Islamic Economy. In M. I. Khan, *Fiscal Policy and Resource Allocation in Islam* (p. 147). Islamabad: Institute of Policy Studies.
- Nakhchian, A. (2013). “Value Added Tax and Its Relationship with Management Information Technology”, 4, no. 9. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 4(9), 403.
- Nor Hafizah Abdul Mansor dan Azleen Illas. (2013). Goods and Services Tax (GST): A New Tax Reform in Malaysia. *International Journal of Economics Business and Management Studies*, 2(1), 4.
- Nur Nazlina Nadzari. (2014). Utusan Malaysia. *Kerajaan Tubuh Jawatankuasa Pemantauan GST*, 13. Retrieved from Kerajaan Tubuh Jawatankuasa Pemantauan GST.
- Ole Gjems Onstad. (1993). Value Added Taxation and the Third Sector. *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 4(3), 384.
- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). (2016). *Consumption Tax Trends 2016*. Paris: Organization for Economic Co-operation and Development, Consumption Tax Trends 2016 (Paris: OECD Publishing, 2016), 19.

- Parlimen Malaysia. (2010). *Understanding Goods and Services Tax (GST) in Malaysia*. Kuala Lumpur: Eurosource Publications Ltd.
- Persatuan Akauntan Percukaian Malaysia, B. 2. (2012). *Bajet 2013 & Maklumat Cukai*. Kuala Lumpur: Persatuan Akauntan Percukaian Malaysia.
- Rajab, M. M. (2009). Muhamad Mad Rajab, “Pemikiran Abu Yusuf dalam Sistem Percukaian Islam” (Latihan Ilmiah, Jabatan Syariah dan Ekonomi, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, 2009), 25. *Latihan Ilmiah*, 25. Kuala Lumpur: Jabatan Syariah dan Ekonomi, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya.
- Ramli, M. A. (2015, Mac 23). Isu GST:106 Soalan untuk Kastam. *Sinar Harian*, p. 3.
- Siti Norbaya Mohd Rashid. (2014). Study on the Possible impact of GST Towards Malaysia Using Selected Economic Indicators: Case of Singapore, Thailand and Indonesia as Model Countries. *on 5th International Conference on Business and Economic Research* (p. 4). Kuching: Seminar on 5th International Conference on Business and Economic Research.
- The Malaysian Insider. (2013, Oktober 26). *GST : Yang miskin alami kesan lebih buruk*. Retrieved from The Malaysian Insider: <https://arrisalah-elbi.blogspot.com/2013/10/gst-yang-miskin-alami-kesan-lebih-buruk.html>
- Unit Perancang Ekonomi. (2015, Mac 18). *Public Sector*. Retrieved from Unit Perancang Ekonomi: www.epu.gov.my/public-sector.
- X-RATES . (2015, November 18). *Malaysian Ringgit per 1 US Dollar Monthly Average* . Retrieved from X-RATES : <http://www.xrates.com/average/?from=USD& to=MYR&amount= 1&year=2015>.
- Yusof, Z. (1994). *Percukaian Negara Islam: Perbandingan Percukaian Moden dengan Islam* . Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Zaydan, c. A.-K. (1997). *al-Wajīz fi Usul al-Fiqh*. Beirut: Mu’assasah al-Risalah: Mu’assasah al-Risalah, 1997).
- Zulkifli Mohamad al-Bakri. (2018, Ogos 7). *Isu Perkahwinan Kanak-Kanak Menurut Perspektif Siyasah Syar’iyah*. Retrieved from Laman Web Mufti Wilayah Persekutuan: <https://muftiwp.gov.my/en/artikel/bayan-linnas/2545-bayan-linnas-145-isu-perkahwinan-kanak-kanak-menurut-perspektif-siyasah-syar-iyah>